

Novi list

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 39-08. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 25.

V GORICI, ČETRTEK 19. JUNIJA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

20. junija, petek: Silverij, papež, mučenec. — 21., sobota: Alojzij (Veskoslav), spoznavavec; Alban, mučenec. — 22., nedelja: 2. pobinkoštna nedelja. Pavlin Nol., škof; Ahacij. — 23., ponedeljek: Agripina, devica, mučenica. — 24., torek: rojstvo Janeza Krstnika. (Kres.) — 25., sreda: Viljem, opat; Henrik, škof; Prosper, šk. — 26., četrtek: Janez in Pavel, mučenca.

V četrtek dne 26. junija je mlaj; obilo dežja.

Novice.

Grandi se vrača.

Zadnjič smo poročali o obisku ital. zunanjega ministra Grandija na Poljskem. Na povratku v domovino se je Grandi ustavil v Budimpešti, kjer se je razgovarjal z min. predsednikom grofom Bethlenom in zunanjim ministrom Walkom o vseh vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Iz Budimpešte se je odpeljal Grandi na Dunaj, kjer je imel v nedeljo 15. t. m. daljše posvetovanje z avstrijskim kancelarjem Schoberjem. Iz Dunaja se je Grandi vrnil v Rim.

Mussolinijev dar.

Kakor je znano, imajo hišni gospodarji od prvega junija pravico povišati najemnine, katerih doslej niso smeli. Tudi v Milanu je tako. Zato je Mussolini dal od 500.000 lir, ki jih je dobil za dobrodelne namene od Milanske hranilnice, 200.000, v pomoč tistim družinam, ki ne zmorejo previsokih najemščin.

Pokrajinski gospodarski svet

v Gorici je imel 12. t. m. svojo sejo. Razpravljal je o svoji novi palači. Prvo nagrado 5000 lir za osnutek palače sta prejela dva stavbenika iz Milana. Podpredsednik Bramo je poročal še o mlekarški šoli v Tolminu, o telefonski zvezi z Idrijo in z Budimpešto.

Na oltar.

V nedeljo je bila pri sv. Petru v Rimu velikanska slovesnost, ker je bil proglašen za blaženega kapucin Konrad iz Porzhama. Blaženi Konrad je po rodu Bavarec in je bil dolgo let za vratarja v slovečem samostanu Altötting.

Združene ladjedelnice.

V ponedeljek so se vršili občni zbori vseh treh tržaških ladjedelnic. Povsod so sklenili, kakor je že bilo napovedano, združitev vseh treh v novo tvrdko pod imenom »Združene ladjedelnice Adrije, Tržiča, Trsta in Benetk« (»Cantieri Riuniti dell' Adriatico — Monfalcone — Trieste e Venezia«), Nova družba, pri kateri so razen dosedanjih tržaških družb udele-

žene tudi mnoge iz Benetk in iz nožnosti države (»Fiat« in druge), ima 75 milijonov lir osnovne glavnice. Za predsednika družbe bo najbrže imenovan znani admiral Cagni.

Peti obrok.

Dne 16. junija je italijanska vlada plačala Združenim državam Severne Amerike peti obrok vojnih dolgov v znesku 5 milijonov dolarjev ali približno 100 milijonov lir. Vlada krije ta znesek z nemško vojno odškodnino, tako da ni treba obremenjevati z njim davkoplačevalcev.

Zopet!

Nekaj čudnega je letos. Že kake štirikrat smo brali o požarih v kinematografih, kjer je umrlo vedno dosti otrok. Podobna nesreča se je pripetila v soboto v nekem ukrajinskem mestecu. Kakih 200 šolskih otrok je bilo pri kinematografski predstavi. Nakrat je začelo goreti. Povrh se je pa še strop udrl. 40 šolarčkov je mrtvih, 25 pa hudo ranjenih.

Važna iznajdba.

Vodni inštalater in elektrotehnik Peter Cren iz Gorice je po dolgotrajnem proučevanju sestavil turbino, ki izrablja prosti vodni tok. Ta turbina ne potrebuje torej nobenega naravnega ali umetnega vodnega padca. Z njo se lahko izrabi tudi prav majhen vodni tok brez posebne gonilne moči. Prve poskuse s turbino so napravili na Soči v prisotnosti oblastvenih in strokovnih izvedencev, ki so se o uspehu izjavili zelo laskavo. Do konca tega meseca si lahko vsakdo ogleda turbino pod soškim mostom, ki vodi iz Štandreža v Furlanijo (most 9. avgusta.) — Izumitelju iskreno čestitamo!

Gorica — Budapest.

Na pobudo pokrajinskega gospodarskega sveta je prometno ministrstvo dovolilo, da se upelje redna telefonska zveza med Gorico in Budimpešto.

V 6 minutah iz Trsta na Opčine.

V nedeljo se je vršila vsakoletna avtomobilska tekma iz Trsta na Opčine. Tekme so se udeležile tudi štiri ženske. Prvi je prispel Tazio Nuvolari v avtomobilu »Alfa Romeo«; rabil je 6 minut in je vozil z brzino 98 km na uro.

Goreče morje.

Pretekli teden je potniški parnik »Fairfax« vozil ob ameriški obali v gosti megli in treščil pri tem v ladjo, vozečo petrolej. Tekočina se je užgala in ladja je s 40 mornarji vred utonila. Petrolej se je pri tem razlil po morski gladini, silni plameni so obkročili tudi celi potniški parnik. Potnikov se je lotil strah in trepet, posebno ker so zublji švigali kar na krov in ožgali nekaterim osebam obleko. V zmedu so mnogi skočili v morje, misleč, da se rešijo, a so našli v gorečih

valovih strašno smrt. Mornarji in potniki so se borili proti ognju in dimu cele 4 ure, dokler jih ni rešil parnik »Gloucester« ter jih prepeljal onezmoгле na suho.

Proti sovjetom.

Po poročilih iz Londona se je med kmečkim prebivalstvom v vzhodni Sibiriji začelo močno uporno gibanje proti sovjetski vladi v Moskvi. Vstaši so zasedli mesto Blagoveščensk ob reki Amur in hočejo Sibirijo ob Japonskem morju proglasiti za od Moskve neodvisno republiko. Otok Rusky, ki leži v Japonskem morju ravno nasproti Vladivostoku, je v oblasti 60 tisoč upornikov. Vladivostoku, ki je zvest Moskvi, grozi nevarnost, da ga odrežejo od ostale Rusije.

Zopet peklenski stroji.

V čakalnici tretjega razreda na postaji v Nišu se je v četrtek 12. t. m. okrog 9. ure zvečer razpočila bomba, ki jo je nekdo skril v železno peč. Od štirih navzočih oseb je bil neki živinozdravnik ranjen do smrti, dva vojaka težko, dijakinja nizke gimnazije pa lahko. Kmalu zatem je eksplodiral enak peklenski stroj na progi v bližini postaje, napravil pa ni škode. Varnostni organi, ki so nemudoma pričeli s preiskavo, so v noči našli še dva slična, še nerazpočena stroja, enega v bližini železnice, drugega v kupu grušča na neki prometni cesti. Izgleda, da gre za nove atentate makedonskih revolucionarjev.

Proti preklinjanju.

V Paviji je te dni zboroval četrti italijanski kongres proti preklinjanju. Do zdaj so ustanovili 806 društev s 37 tisoč člani. Tudi med nami, zlasti med nerazsodnimi dečkami, so se ponekod zelo razpasle robate kletvine, ki so slabo spričevalo naše omike.

Za mater v smrt.

V žagi gospe Schütz v bližini mesta Traun na Zgornjem Avstrijskem je izbruhnil požar, ki se je bliskovito širil. V hiši je ležala bolna gospodinja. Njena 18-letna hčerka jo je hotela rešiti, zato je pogumno skočila proti hiši, ki so jo že objeli plameni. Na pragu se je pa onesvestila in zgrudila ter našla smrt v divjajočem ognju.

S hitrico v smrt.

Zadnji teden se je smrtno ponesrečil angleški major Segrave, ki je prišel v Anglijo prvenstvo v hitrosti z avtomobili. Zdaj je hotel biti tudi prvi v hitrosti z motornimi čolni. Čoln je dirkal po vodi kot blazen. — 100 milj na uro — kar naenkrat se je pa obrnil in pokopal pred sabo drznega dirkača. Težko ranjenega so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil. Angleški vladi so dospelci sožalne brzotjavke iz vseh strani sveta. Sožalje je izrazil tudi minister Balbo.

Handwritten note at the bottom of the page: "Zadnji teden je smrtno ponesrečil angleški major Segrave, ki je prišel v Anglijo prvenstvo v hitrosti z avtomobili. Zdaj je hotel biti tudi prvi v hitrosti z motornimi čolni. Čoln je dirkal po vodi kot blazen. — 100 milj na uro — kar naenkrat se je pa obrnil in pokopal pred sabo drznega dirkača. Težko ranjenega so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil. Angleški vladi so dospelci sožalne brzotjavke iz vseh strani sveta. Sožalje je izrazil tudi minister Balbo."

Koroški Slovenci.

Pred kratkim se je vršil v Celovcu občni zbor »Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«. Ta najvažnejša organizacija slovenske manjšine v Avstriji je zahtevala zopet od vlade kulturno avtonomijo ter protestirala, da skušajo oblastva uvesti v šole verouk v nemškem jeziku. Občni zbor je obžaloval, da se proslava desetletnice koroškega plebiscita pripravlja v Slovenem sovravnem duhu, ker se s tem pogloblja samo spor med obema narodoma. Zastopniki manjšine so protestirali h koncu proti umetnemu naseljevanju nemških državljanov, predvsem protestantov, na slovenskem ozemlju.

Za zboljšanje cest.

Po uradnih podatkih je bilo meseca maja pri gradnji novih in popravi starih državnih cest zaposlenih 57 tisoč delavcev. V Julijski Krajini je bilo na delu 1988 oseb.

Zločinski babjevernež.

V vasi Cerea blizu Verone se je zgodil hud zločin. V hiši posestnika Cagallija so našli petletnega sinčka mrtvega, zabodena v srce. Sum je brž padel na 32 letnega strica. Res je mož kasneje izpovedal, da je moral nečaka usmrtiti, češ da mu je proročevano, da ga le ta umor more rešiti neozdravljive bolezni. Zdaj se bo nečloveški stric »zdravil« v ječi.

Izreden lov.

Na morski obali v bližini kraja Spadafora San Martino na Siciliji je 14 žena pralo perilo. Nepričakovano so perice videle, kako velika tuna hiti za manjšo ribo, da bi jo požrla. Radi prevelike brzine se je tuna zaletela na obrežje, odkoder ni mogla več nazaj. Ženske so se ojunale in planile po njej. Tehtala je 188 kg in so perice dobile za njo 1200 lir.

Tržaška porota.

V soboto se je pred tržaškimi porotniki zaključila obravnava proti Josipu Lipanjetu iz Štjaka, ki je ustrelil Franceta Čehovina. Zvečer 13. oktobra lanskega leta je Lipanje sedel s par prijatelji pri kozarcu vina v kleti, ko je nenadoma vstopil Franc Čehovin v družbi Ferdinanda Jakomina ter pričel vpiti nad Lipanjetom, češ, da je raznesel glas po vasi, da mu je on ukradel 500 lir, če tega ne prekličie, se bosta drugače pogledala. Lipanje je vzel nato puško in Čehovina ustrelil. Tržaški porotniki so razsodili, da je obtoženec streljal v silobranu, in ga oprostili.

Blaznež ustrelil očeta.

Aleksander Gregorovič, uradnik v tržiški ladjedelnici, je prišel na obisk k 78-letnemu očetu, ki stanuje pri Sv. Jakobu v Trstu. Malo sta se zbesedila, nakar se je oče Matej odpeljal v spalnico. Sin je tedaj potegnil samokres in oddal kar pet streliv na očeta, nato je pa streljal na slepo v hišno opravo. Oče je umrl v bolnišnici. Sin je zbežal, a so ga kmalu prijeli v Tržiču. Izkazalo se je, da je Aleksander, ki mu je zdaj 38 let, že trikrat znorel in da ga je nazadnje sam oče rešil iz tržiške norišnice.

Boj proti hajmverovcem.

Pisali smo že, da je avstrijski kancelar Schober po povratku iz Pariza in Londona sklenil, razorožiti vse strankarske organizacije. Hajmverovci so ogorčeno protestirali in začeli groziti, Schoberja so označili za izdajalca. Toda Schober se ni ustrašil. Na njegov ukaz je policija te dni aretirala načelnika general štaba hajmverovske vojske nemškega majorja Pabsta in ga nato izgnala čez mejo. Pabst je došel v nedeljo v Benetke. Voditelji hajmverovcev so radi tega protestirali pri Schoberju, a niso nič opravili. Pač pa jim je policija naslednji dan preiskala stanovanja. Schober je rekel, da jemlje za dogodke polno odgovornost nase. Po njegovem smejo nositi orožje samo vojaki in orožniki in ne stranke. Vse kaže, da bo v tem boju zmagal Schober.

Turčija brez knjig.

V Turčiji zelo čutijo pomanjkanje knjig. Odkar je prepovedana turška pisava in je uvedena naša, knjigotržci nočejo več zalagati knjig. Te bi se morale tiskati v latinici, ljudstvo se je pa še ni naučilo, zato je v celi državi izšlo lani komaj 24 knjig.

Po zraku.

Dr. Eckener, znani vodja nemških »Zeppelinov«, je izjavil ameriškim časnikarjem, da bo že prihodnje leto vpeljan reden zračni promet iz Evrope v Ameriko. Vozili bodo trije zrakoplovi; prostora bo na vsakem za 24 popotnikov in 20 ton tovora. Vožnja bo trajala 5 dni. Danes traja s parnikom po 14 dni.

Vrednost žene.

Nekemu francoskemu trgovcu je ušla žena. Trgovec je šel na sodišče ter ženo tožil za odškodnino 100.000 frankov, češ da ima z njenim begom toliko škode. Sodniki so reč študirali in končno prisodili trgovcu le 15.000 frankov odškodnine, češ da žena ni več vredna. — To je prvi slučaj, da imamo sodni sklep o denarni vrednosti žene. Kaj takega je mogoče le v današnjih časih brez duše.

Smrt za vsako ceno.

Na policijskem ravnateljstvu v Varšavi je prišlo do žalostnega dokaza, kaj naredi grozna bolezen naših dni — brezposelnost. Brezposelni družinski oče Gotowski se je v obupu vrgel v Vislo. Policaji so ga rešili iz vode in peljali na policijo. Tu pa je brezposelni iztrgal nekemu stražniku samokres in začel na navzoče streljati. Stražniki so se začeli braniti in so zadeli nesrečneža do smrti. Tako je našel smrt, ki jo je iskal.

Slovenec s kraljem Karolom II.

Povratek novega romunskega kralja Karola II. iz Pariza v Romunijo je bil skrbno pripravljen. Iz Pariza se je odpeljal kralj, kateremu so prijatelji oskrbeli ponarejen potni list, v Monakovo v avtomobilu. Od tu dalje je odpotoval z letalom ter, kakor znano, srečno pristal. Kraljevo letalo je spremljalo drugo letalo, v katerem sta se vozila dva odlična kraljeva prijatelja. To letalo je vodil krmar Božo Pibernik iz Ljubljane.

Priigra 7 milijonov frankov.

V igralnici Le Touquet na Francoskem je znana glediška igralka Dolly za binkoštno praznike dobila pri hazardni igri okrog 7 milijonov frankov. Kako krvavo se norčujejo s splošno revščino bogati zapravljevci, ki z nasmeškom na ustnah zametujejo silna premoženja.

147 let.

Znani francoski pisatelj Barbuse je potoval po Kavkazu in našel tam nekega 147 let starega Miklavža Čapkovskega. Starček, ki se je rodil, ko je vladala velika carica Katarina, je še čvrst. Na vprašanje, kako je postal star, je odvrnil: »Ne vem; čas teče, jaz pa ostanem. Vendar ne pozabite, da živim v Kavkazu, kjer je krasno podnebje, zdravilen zrak in krepilna vodka (rusko žganje).«

Za zaplenjene ladje.

Ob izbruhu vojne med Združenimi državami in Nemčijo so Američani zaplenili 94 nemških trgovskih ladij. Pogajanja, ki so se radi odškodnine vršila med obema vladama, so sedaj zaključena. Nemčija dobi za zaplenjene ladje 74 milijonov dolarjev, skoro poldrugo milijardo (1500 milijonov) lir.

Zadnja vožnja.

Kočijaž Tomaž Jug iz Trsta je ošvrknil konja in se odpeljal iz Leonardove ulice v mesto. V Kandlerjevi ulici je staremu kočijažu klonila glava, kakor da bi bil zaspal. Konj ni opazil, da so vajeti popustile in je veselo skakljalo naprej. Na ovinku se je kočija stresla in vrgla raz sebe ... mrtvega starčka. Zadel ga je bila srčna kap.

Najnižje pod morjem.

Ameriški učenjak Beebe se je spustil 250 metrov globoko v morje. Tako globoko ni prišel še noben živ človek. Učenjak si je dal narediti nekakšno jekleno kroglo s telefonom za na površje in s steklenicami kisika za dihanje.

Smrt v plinu.

V Severni Ameriki zločincev ne obešajo in streljajo, temveč jih posejajo na električni stol. V zvezni državi Nevada so pa vpeljali nov način ubijanja. Zločinca zaduše s plinom. Prve dni junija se je to zgodilo drugič. Morilec White je bil s tako usmrtitvijo zadovoljen. Ko so mu stavili običajno vprašanje, če še kaj želi, se je zasmel: »Seveda! Dajte mi krinko proti plinom!« Želja se mu seveda ni izpolnila. Pač pa so ga peljali v majhno sobo s steklenimi stenami, kamor je krvnik spustil plin. Vzdignil se je bel oblak in morilec hipoma končal.

Drag rokopis.

V nekem pariškem dobrodelnem društvu so deli na dražbo par rokopisov znamenitih mož. Med rokopisi je bil tudi govor bivšega ministr. predsednika Poincareja, ki ga je imel ob pogrebu maršala Focha. Nekdo, ki je obenem hotel biti dobrodelen in občudovan, je za tisti rokopis plačal 25.000 frankov (okoli 18.500 lir).

Kako je s politiko.

ČEŠKO-SLOVAŠKO-BOLGARSKO PRIJATELJSTVO.

Češko-slovaški zunanji minister Edvard Beneš in bolgarski poslanik v Pragi Boris Vazov sta podpisala pred kratkim prijateljsko pogodbo, v kateri si Bolgarija in češko-slovaška republika obljubljata, da se bosta politično in gospodarsko podpirali in reševali vse morebitne spore mirno pred razsodiščem. Važnost pogodbe je očitna, če pomislimo, da so se Bolgari še pred 12 leti vojskovali na strani Avstrije in Nemčije proti češko-slovaškim interesom.

Bolgarija ni velika država. Njeno ozemlje, ki šteje 103 tisoč štirjaških kilometrov, je za več ko polovico manjše nego sosedna Jugoslavija in tvori približno tretjino Italije. Tudi prebivalstva ne šteje mnogo — nekaj nad 5 milijonov — ima pa važen zemljepisni položaj, ker zavzema osrčje Balkanskega polotoka in drži v rokah poti proti Carigradu. Prevelika bližina Carigrada je pa bila v prejšnjih časih Bolgarom neprijetna, turška roka je ležala težko na njih deželi. Medtem ko so se bolj oddaljeni Srbi uprli Turkom že leta 1804. in ustanovili pod vodstvom Kara Gjorgje že tedaj lastno državo, so Bolgari ječali še dolga desetletja pod tujim jarmom. Prvi korak k narodni svobodi so naredili Bolgari šele leta 1870., ko jim je turški sultan dovolil, da ustanove lastno narodno cerkev. To je bil tako zvani bolgarski eksarhat. Srbom, ki so živeli v turški državi, sultan ni hotel dati cerkvene samostojnosti, ker so imeli ti že lastno državo onkraj meje in se je bal, da bodo izrabili cerkev v iredentistične namene. Turški Slovani so imeli torej na razpolago samo bolgarsko cerkev, ki so se je tudi vneto oprijeli. Vanjo so stopali ravnotako Bolgari kakor Srbi, saj je tistikrat vladalo med njimi še prijateljstvo in so mislili, da se združijo nekega dne v eno državo. Tako so se bolgarske cerkve razširile tudi po vsej Makedoniji, poleg cerkva so nastale bolgarske šole in dobrodelne organizacije. Osvoboditev Bolgarov se je pričela torej na verskem in duševnem polju.

Ustanovitev bolgarske države.

Politično prostost jim je prinesla šele turško-ruska vojna leta 1877-78. Rusi so Turke natepli in jim narekovali 3. marca 1878. mir v Sv. Štefanu. Po tej pogodbi bi morala postati Bolgarija samostojna kneževina in obsegati tudi Makedonijo. Bosna in Hercegovina naj bi dobile avtonomijo. Toda zapadne velesile, v prvi vrsti Avstrija, so se pogodbi uprle in prisilile Rusijo, da privoli v važne spremembe. Na zborovanju v Berlinu leta 1878. so velesile vrnilo Makedonijo Turkom, Bosno in Hercegovino so pa izročile Avstriji. Zmanjšana bolgarska kneževina je dobila lastnega vladarja v osebi Aleksandra I. Battenberga. Po berlinskem kongresu 1878.

so se začela prva nasprotja med Srbi in Bolgari. Ko so Srbi videli, da je Bosna in Hercegovina zanje zgubljena, so obrnili oči na jug in se jeli zanimati za Makedonijo. Avstrija jih je v tem na vso moč podpirala, saj je bilo Dunaju le prijetno, da so se Srbi kregali v Makedoniji z Bolgari, mesto da bi se poganjali za Bosno. Sovraštvo med Bolgari in Srbi je postalo tako ostro, da je srbski kralj Milan Obrenović leta 1885. napovedal Bolgariji vojno, ki se je pa končala za Srbe žalostno. Samo avstrijska pomoč je rešila Milana Obrenovića popolnega poraza. Bolgarsko-srbska vojna iz leta 1885. je zastrupljevala par desetletij odnošaje med sosednima deželama. Razmere so se zboljšale šele, ko je moral Aleksander Battenberg zapustiti prestol in je postal vladar Bolgarije Ferdinand Koburg, oče sedanjega kralja Borisa. Pod Ferdinandom se je Bolgarija precej okrepila, tako da je 5. oktobra 1908. Ferdinand povzdignil državo v neodvisno kraljevino, kar so prihodnje leto priznale in potrdile vse evropske velesile. Najznamenitejše Ferdinandovo delo je bilo, da je posmagal ustvariti Balkansko zvezo, v katero so vstopili Srbi, Bolgari, Grki in Črnogorci. Smoter Balkanske zveze je bil, da vrže Turke iz Evrope in osvobodi balkanske kristjane izpod tujega jarma. V prvi balkanski vojni, ki je izbruhnila v oktobru 1912., so se odlikovali posebno Bolgari in Srbi. Največji zmagi nad Turki so izvojevali Bolgari v bitkah pri Kirkilisse in Lüleburgasu. Konec maja 1913. so morali Turki odstopiti skoro ves Balkan za veznikom. Medtem je pa na žalost nastal spor med zmagovalci samimi. Tako je zadivjala v poletju 1913. druga balkanska vojna med Bolgari, Srbi in Grki, katerim so se priključili tudi Romuni. Bolgari so bili tepeni in morali odstopiti Srbom in Grkom Makedonijo, Romunom pa južno Dobrudžo. Najbolj žalostno je pa bilo, da so pri tem imeli korist tudi premagani Turki, ki so rešili lep kos zemlje, med drugim že izgubljeni Adrianopol ali Odrin.

Na strani Avstrije in Nemčije.

Globoka zagrenjenost iz druge balkanske vojne je bila vzrok, da so se Bolgari postavili v svetovni vojni na stran Avstrije in Nemčije in prišli tako v navzkrižje z antanto in slovanstvom. Tudi ta vojna se je končala za Bolgare slabo in jim prinesla velikansko škodo. Da bi našel pri zmagovalcih več obzirnosti in podpore, je Stambolijski pregnal iz dežele kralja Ferdinanda, postavil na prestol Borisa ter del na zatožno klop vse vojne krivice, to se pravi vse antanti sovražne politike. Stambolijski je poudarjal, da mora voditi Bolgarija zopet slovansko politiko. Pod njegovo vlado so se Bolgari začeli približevati Češko-Slovaškom, Rusom in tudi Jugoslaviji. Toda makedonski revolucionarji so ga umorili, na krmilo so prišli Cankov, Ljapčev in Burov. Stambolijskijevo delo

zbliževanja je bilo uničeno. Leta so minula, predno so si novi možje pridobili zaupanje pri sosedih in na Češko-Slovaškem.

Nova češko-slovaško-bolgarska prijateljska pogodba dokazuje, da se te težave polagoma premagujejo in da se med obema slovanskima deželama obnavlja predvojna prijaznost.

Bolgarija je z naporim in potrpežljivim delom poslednjih let dokazala, da je čvrsta in zdrava država. Posrečilo se ji je poplačati vse notranje dolgove in urediti 1925. in 1926. tudi predvojne dolgove z inozemstvom. Vojna odškodnina se je uredila pred par meseci na konferenci v Haagu. Državni proračun Bolgarije je od leta 1927. v ravnotežju, to se pravi, da se izdatki krijejo z rednimi dohodki. S posojilom, ki ga je Bolgarija dobila 1928. od Zveze narodov, je utrdila in ustalila svoj denar, čigar edinica se imenuje lev. En lev ima 100 stotink in je mnogo nižji od lire. Za 1 liro moraš plačati skoro 14 levov.

Brez veleposestnikov in plemenitašev.

Bolgarski narod je narod kmetov, saj se bavijo s poljedelstvom tri četrtine prebivalcev. Zemlja je precej enakomerno razdeljena: 57 od sto posestev meri po 5 hektarjev, ostalih 43 od sto je sicer večjih, toda gospodarstev z več ko 30 hektarji ni niti za en odstotek (0.6%). Iz tega sledi, da je Bolgarija dežela majhnih in srednjih kmetov. Bolgari ne poznajo ne veleposestnikov in ne plemenitašev. Največ zemlje (73 od sto) je posejane z žitom, ki je bilo pred vojno glavno izvozno blago Bolgarije. Sedaj je pa na prvem mestu tobak, čigar pridelovanje se stalno množi.

To je odlični orientalski tobak, ki raste razen v Bolgariji samo še na Turškem, v južni Rusiji, v Grčiji in Jugoslaviji. Na Bolgarskem ga tako plemenitijo, da se je njegova izvozna cena dvignila v letih 1924. do 1929. od 58 na 142 levov na kilo. Kmetje so 1929. dobili zanj 2 milijardi 896 milijonov levov, kar je lep denar. Največ bolgarskega tobaka (nad eno tretjino) gre v Nemčijo, nato na Poljsko in v Avstrijo. Kadimo ga pa tudi mi, zakaj Italija je na četrtem mestu in ga kupi skoro desetino.

Silno važno izvozno blago so tudi jajca, ki so nesle 1929. Bolgariji 735 milijonov. Bolgarska jajca so cenili v zapadni in srednji Evropi že pred vojno. Vlada podpira perutninarstvo s tem, da prireja posebne tečaje, odpira državne perutninarske zavode, daja kmetom podpore in tako dalje.

Žita, predvsem pšenica, koruza, rž in ječmen, ki so bila pred vojno prvi izvozni predmet Bolgarije, so prišla po vojni na tretje mesto. Vzroki so različni. Prebivalstvo se je namnožilo in porabi samo mnogo žita. Razen tega so v zadnjih letih cene na svetovnem trgu zelo padle in vrgle bolgarske izvoznike v težko krizo. V deželi je mnogo mlinov, prava mlinska industrija, ki bi lahko desetkrat več moke zmlela, nego je zmelje danes. V tem

Trgovske knjige,

katere morate uvesti najkasneje s 1. julijem 1930., vam nudi najcenejšo Katoliška knjigarna v Gorici, Piazza della Vittoria 11.

se vidi vsa resnost današnje poljedelske krize na Bolgarskem.

V eni stvari ima pa Bolgarija monopol, ki ji ga nihče ne more izpodbiti. Nikjer v Evropi se ne gojijo cvetlice tako umno in napredno kakor v Bolgariji. Iz cvetov vrtnice se dobiva dragoceno olje za dišave. Središče gartrož sta okraja Karlovo in Kasanlik. V maju in juniju je v tej dolini toliko rož, da je daleč naokoli vsa dežela polna prijetnega vonja. Bolgarski kmetje pridelajo letno 1600 do 1800 kilogramov rožnega olja in dobe za to okoli 170 milijonov. Kakor gre največ tobaka v Nemčijo, tako porabijo francoske tovarne za dišave ali parfume polovico bolgarskega rožnega olja. Ostalo gre v Anglijo, Nemčijo, Italijo in v Ameriko.

Dežela združništva.

Bolgarija nima razvite industrije. Pač pa je v deželi premog, in sicer toliko, kolikor ga država potrebuje. Glavno ležišče leži 40 kilometrov od jugoslovanske meje, v kraju Pernik. Leta 1929. so izkopali 1 milijon 390 tisoč ton (1 tona je 10 kvintalov). Ta množina zadostuje popolnoma potrebam bolgarskih železnic in bolgarske industrije. V tujino se izvozi samo majhna količina 10.000 ton. Leta 1925. so dobili državni premogokopi samostojno upravo. V njih dela 5000 delavcev in 600 uradnikov. Delovni čas znaša 7 ur na dan. Od čistega dobička razdele določeno svoto med delavce in uradnike, ostalo dobi država ali se uporabi za zidavo delavskih hiš, za kopališča in druge socialne namene.

Nekoliko dohodkov dobivajo Bolgari tudi od tujskega prometa. Do danes je najbolj znano kopališče v Varni ob Črnem morju. Krasno, moderno mesto šteje 80.000 prebivalcev, ima okusne hotele in lepo obrežje. Življenje je tu zelo poceni: prvovrstno kosilo stane 4 do 6 lir, liter vina 2 liri 20 stotink. Toda tujski promet je v

Bolgariji v povojih in se šele sedaj začinja razvijati.

Bolgarija je pač še vseskozi kmečka dežela. To se vidi že v tem, da je poleg Bolgarske narodne banke, ki tiska denar, največji denarni zavod v deželi Bolgarska poljedelska banka. Zavod ima 617 milijonov kapitala in 162 podružnic in zastopstev, raztresnih po vsej državi. Njegovi smotri so naslednji: dajati kmetom posojila za povzdigo kmetijstva, podpirati kmete pri skupnem nakupu poljedelskih strojev, umetnih gnojil, semen in drugih potrebščin, pomagati kmetom, da si sezidajo skupna skladišča za tobak, združne kleti, od katerih drže nekatere 30 do 40 tisoč hektolitrov vina, žgalnice rožnega olja, sušilnice svilodov in tako dalje. Vso to pomoč deli Bolgarska poljedelska banka kmetom preko zadrug, ki so v deželi silno razširjene.

Politični pomen prijateljske pogodbe.

Da uživa Poljedelska banka med prebivalstvom veliko zaupanje, spoznamo najbolje po vlogah. Koncem 1929. je bilo naloženih v zavodu 5227

milijonov levov. Poljedelska banka vodi s pomočjo zadrug ves razvoj in napredek bolgarskega kmetijstva.

Trdnost bolgarskega gospodarskega in državnega življenja je eden izmed vzrokov, da so Čeho-Slovaki sklenili imenovano prijateljsko pogodbo. Čeho-Slovaki delajo pa z Bolgari tudi imenitne kupčije, saj se je od 1926. do 1928. češki uvoz v Bolgarijo zvišal skoro za 1000 od sto. Prijateljska pogodba ima pa ravno tako velik političen pomen. Radi napetosti, ki je vladala med Jugoslavijo in Bolgarijo, so bili tudi odnošaji z malo antanto ali malim sporazumom in Bolgarijo hladni. Čeho-Slovaki so radi svojih jugoslovanskih in romunskih zaveznikov držali Bolgare ob strani, čeprav se to ni skladalo z njihovo gospodarsko koristjo. Da se je sedaj prijateljska pogodba podpisala, je znamenje, da so se razmere na Balkanu ublažile. Švicarski dnevnik »Journal de Genève« (Žurnal de Ženev) trdi, da je bolgarsko-češko-slovaška prijateljska pogodba ena najvažnejših, kar jih je bilo v poslednjem času sklenjenih.

Naša mesta.

TOLMIN.

Vroči poletni meseci kaj radi zvabijo tega ali onega v naše prijetne in hladne Gore, zlasti na Tolminsko, ki so ji nekoč pravili »goriška Švica«. Pa je tudi res tako: visoki hribi s snegom na vrhu in zelenimi pobočji oklepajo vabljive ravni, koder se pode valčki bistrh voda.

Sredi take lepe ravnice, na tako zvanem tolminsko-volčanskem polju, se beli gorska prestolnica Tolmin, 196 metrov nad morjem. Tolmin je naše najmlajše mesto, saj je šele po vojni prejelo to čast. Tako lepe lege v rodovitnem polju, na visokih terasah Soče in ob vznožju gorskih vencev lahko iščeš komaj kje v Švici. Na zapadu za-

pira pogled dolgo Matajurjevo pogorje s Kolovratom. Od njega se ločeno dvigata Bučenica (510 m) in slovite Mengore (468 m) s širom Gor znano božjo potjo k Devici Mariji. Lani 15. avg. so Tolminci po dolgem presledku zopet prišli počastit svojo Mater. Tolminu za hrbtom se pa vlečejo izrastki Krnovega pogorja do Tolminke z Rdečim robom, Mrzlim vrhom in na koncu z nizkim gričem (428 m) Gradom ali Kozlovim robom, ki je v tolminski zgodovini igral tolikšno vlogo.

Kdor kaj ve o zgodovini Tolmina, se mu brž porajajo slike tolminskih punetarjev. O tem boste kaj več brali v tej številki »Družine«. Zgodovina Tol-

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

»Vse to bo izvršeno.« Nato je žrec odšel.

Keniamun je bil po svojem odhodu v strašnem razpoloženju. Kar hlepel je po krvi in maščevanju. Da bi si mogel v prostosti vse mirno premisliti, si je izprosil od Hnumgotena nekaj dni dopusta in se podal na svojo pristavico v okolici Teb. Samota in tišina sta mu vrnili hladnokrvnost in tako je prišel do prepričanja, da je boj proti princu ne samo težak, ampak tudi nevaren. Zavedel se je svoje revščine in odvisnosti, zato je sklenil, da se ukloni in izruje iz svojega srca Nejto, dasi je hotel ostati v prijateljskih odnošajih z njo, ker bi mu utegnili biti kdaj koristna. Ko se je vrnil domov, je našel bogate Sargonove darove, ki jih je bil odbil. Zdaj pa je napisal princu nekaj zahvalnih besed.

»Sprejemam tvoj krasni dar,« je pisal, »v spomin na tvojo naklonjenost in kot dokaz, da si mi odpustil drzne besede. Po zrelem premisleku sem prišel do

sklepa, da ubog vojak, kot sem jaz, ne more tekmovati s princem; ti imaš večjo pravico do Nejte, ki je kakor nalašč ustvarjena za kras tvoje palače.«

Sel, ki je odnesel to pismo, je prinesel v njegovo veliko začudenje tale odgovor: »Še enkrat priznavam. Keniamun, da sem ravnal krivično, ker sem ti odvzel ženo, katere srcé po tvojem mnenju bije zate. Zelo rad bi nekaj govoril s teboj.«

Radoveden je Keniamun že naslednje jutro šel k Sargonu, ki ga je sprejel na terasi. Od poslednjega stanika je mladi Hiko shujšal in pobledel, oči so mu gorele v mrzličnem ognju. Radostno je sprejel Keniamuna. Ko ga je posadil na stol in ga pogostil s kozarcem vina, je uprl vanj svoj pronicavi pogled in dejal:

»Povem ti nekaj, Keniamun, kar zmanjša tvojo bolest in uteši ljubosumje, ki ga je povzročila moja sreča. Ti misliš, da Nejta ljubi tebe, ali ne?«

»Da, sama mi je to rekla in mi obljubila, da postane moja žena še tisto jutro, ko si jo ti zaprosil od Hatasu.«

»Oh, ženska hinavščina! Niti bogovi te ne razumejo!« je rekel Sargon s pretrganim in presunljivim smehom. »Dovoli, Keniamun, da ti rečem, da se motiš. Na večer moje zaroke mi je Nejta povedala, da čuti do tebe zgolj prijateljstvo in da ji je vseeno, s kom se

mina pa sega še veliko dalje nazaj v sivo preteklost, ko so Slovenci komaj prišli v te kraje. Ko so prišle naše dežele pod frankovske kralje, je bil bržkone slikoviti stožec Kozlovega roba sedež gradu za okrožno grofijo, v kateršne je bila dežela razdeljena. Razvaline gradu na Kozlovem robu (nemški Bockstein) so gotovo iz tiste dobe (10. stoletje), ker je bila v gradu kapelica sv. Martina, svetnika, ki so ga Franki najbolj častili. Zgodovinarji so mnenja, da je Tolmin, namreč selišče, še starejši kot omenjeni grad, sicer bi se zval po gradu morda Kozlovo.

Prvikrat se Tolmin omenja v neki listini oglejskega patriarha okoli l. 1065. Tedaj se Tolmin nazivlje »Tuimine«. V listinah se berejo poleg tega še imena: Tulminum, Tolminum, Tulmein, Dullmein, Tollmein itd. Odkod naj to ime pride, je precej neznano. V nekem rokopisu je učeni Kocjančič mnenja, da tiči v besedi Tolmin koren tema, češ da je bilo tod vse pokrito s temnimi gozdovi.

Kot središče tolminske grofije se je Tolmin kmalu povzdignil. Po l. 1077. je Tolminsko prišlo pod oblast oglejskih patriarhov. Vladarjev namestnik v Tolminu je bil kapitan. Stoloval je s svojimi birači, pisarji in z gastaldom (vodja urbarja ali zemljiščnih bukev) na Kozlovem robu. Odkar je patriarh Rajmund della Torre l. 1292. sezidal v Tolminu poletni dvorec (kraj se še danes zove Dvor), so se hodili poleti sem hladit iz Ogleja.

Za časa patriarha Pagana je bival leta 1319. v Tolminu slavni Dante Alighieri, ki je moral bežati z doma. Bajje je ponoči bival v patriarhovem gradu, podnevu se pa skrival v globoki Dantejevi jami nad Tolminko. Ondi je bajje zložil tudi nekaj spevov svoje veličastne »Božje komedije«. V spomin na Danteja je lani v avgustu odkril kraljevič Humbert pesnikov spomenik.

Poleg patriarha so bili največji posestniki na Tolminskem kanoniki iz Čedadu. Večkrat so imeli hude spore za posest z Oglejem. Ko je prišel pa

triarh Markward v denarne stiske, je l. 1379. prepustil Tolmin Čedadu.

Sedaj so začeli iztezati svoje roke tudi goriški grofje. Ze od patriarhov so dobili precej posestev na Tolminskem. Do XV. stoletja se sploh ni vedelo, kdo je gospodar Tolmina, ker so se tudi Benečani potegovali za posest. Največ besede so imeli goriški grofje, zato so tudi po njih smrti Goriško in Tolminsko prevzeli Habsburžani.

Cesar Maksimilijan je tolminsko grofijo razdelil v glavarstva. Benečani pa niso odnehali do l. 1617., dobili pa tudi tedaj niso nič. Vedne vojne so tako izčrpale cesarske blagajne, da so morali Tolminsko zastavljati raznim plemiškim rodbinam. Najprej so jo dobili baroni Dornberški, potem Breunerji. Ti so pa svojo gospoščino prodali grofom Coroninjem za 46.590 goldinarjev. Pod Jakobom Antonom Coroninjem se je vnel znani tolminski punt. l. januarja l. 1848. je Coronini prodal svojo gospoščino nekemu Kremerju. Toda ta je kupil Tolmin baš o nepravem času, kajti 17. septembra l. 1849. je izšel zakon o zemljiški odvezi za Primorje in tedaj je tudi za potomce tolminskih puntarjev prišel konec tlake in desetine.

Kakor v političnem oziru tako je Tolmin bil važen tudi v cerkvenem. Fara je v Tolminu že izza 13. stoletja. Prvotna farna cerkev je bila ona sv. Urha na pokopališču. Pozneje so faro prenesli k cerkvi na Ilovico, ki je bila svoje dni sloveča božja pot. Izza 13. stoletja je že bil najbrže v Tolminu arhidiakon, neke vrste podškofije. Čedajski kapitelj je namreč pošiljal v Tolmin enega svojih članov, da je urejeval cerkvene zadeve. Arhidiakoni so se potem za stalno naselili v Tolminu. V farni cerkvi hranijo še danes prekrasno gotsko monštranco, ki jo je darovala neko Florentinko, potem ko se je na nasvet svoje služkinje Tolminke obrnila s prošnjo k Materi božji na Ilovici.

Pod konec preteklega stoletja se je jel Tolmin lepo razvijati. L. 1870. je štel 846 prebivalcev, čez 10 let že blizu 900 v 143 hišah. Danes ima mesto

Tolmin okoli 1500 prebivalcev. Ena tretjina njih je gostilničarjev, trgovcev in obrtnikov, druga tretjina so kmetje in posestniki, ostali so delavci, dninarji in — nemaniči. Tolmin ima 18 trgovin in glavno tobakarno za ves okraj. Gostilen je 6, hoteli trije (»Modrijan«, »Podšolar in »Kranjc«) in dve kavarni. Največ dajo trgovcem zaslužiti okoličani, ko prihajajo ob nedeljah k maši ali ob delavnikih na razne urade. Saj teh je v Tolminu vse polno. Podprefektura ni več; pač pa je še sodnija z dvema sodnikoma, poštni, registrski in županski urad, slednji v še premogočni palači. Dalje je glavna orožniška postaja vseh tolminskih gor, financa, obmejna milica, davčna izterjevalnica; za tiste, ki pa imajo preveč v žepu, poslujejo kar tri banke in domača posojilnica. Ker gre Tolmincu še kot po starem dostokrat za njegov »prav«, so kar trije odvetniki pri rokah. Zadnje čase je tudi tiskarna. Nekoliko pod mestom so lepe vojašnice. Po vojni je v Tolminu tudi gimnazija z licejem in konvikt. V upanju, da bodo začeli v hladni Tolmin prihajati tudi letoviščarji, so urejali nasade za cerkvijo in pod gradom. Za enkrat tujcev ni še preveč. Kraj pa je prav pripraven, da zopet postane prestolnica »goriške Švice«, posebno zdaj, ko bo imel tudi zdravo pitno vodo. Avtomobilne zveze so take, da ni več treba hoditi kot včasih »popotni Tolminci niz Modrej« z brašnom čez ramena.

Mesto ima že prav prijazno lice. Vse je prenovljeno in ni več tistih zavitih ulic in cest. Seveda, razvijati se bo pa moglo mesto le, če se bo tujski promet kaj dvignil. Kot upravno središče Tolmin pa že precej zgublja.

Tolminc je prijazen človek. Le malce trd je, če se kdo dotakne njegove časti in pravice. Nekaj krvi Golje, Gradnika, Muniha in takih je še v njem. Pa je prav tako! Sicer pa je že v starih spisih o Tolmincih toliko dobrega povedano, da bi bilo odveč, če bi jih še tu hvalili. Da bi le taki ostali sebi in domačiji v ponos!

poroči, in sicer zato, ker ljubi moža, čigar imena nikomur ne izda.«

Mladi častnik je odprl usta in onemogel od začudenja. Dve misli sta mu bliskovito šinili v glavo. Nejta ga ne ljubi, a Sargon, užaljeni ženin, mu je to povedal. Zakaj?

Mračni in maščevalni Asirec je hotel zvedeti ime človeka, kateremu je Nejta dajala prednost. Molččiči in nezaupni Sargon se je izogibal družbe Egipčanov. Čutil je, da ga oholi zmagovalci njegovega naroda prezirajo in sovražijo, in tako se je odtujil mestnemu življenju. Keniamun pa je bil povsod poznan in bi utegnil odkriti tekmeča, ki bi ga Sargon na tihem spravil s sveta; potem ga bo Nejta morala ljubiti.

Keniamun pa je v svojem srcu tako-le sklepal: Med zaročencema je prišlo do spora zaradi njega. Deklica pa, ki pozna prinčovo maščevalnost in divjo ljubosumnost, si je izmislila to stvar, da očuva ljubljenega človeka preganjanja in morda celo smrti.

Nato je dejal Sargonu: »Moram verjeti, če ti je Nejta tako povedala. Dobro, poiščem onega, kateremu je darovala svoje srce.«

»Dobro!« je rekel princ, »sedaj bi se pa rad pomiril in razveselil. Keniamun, spremi me k Tui. Pravijo, da je

njena hčerka zelo lepa in da se v njenem domu shaja velika družba.«

»Oh, Tua bo srečna, ko te zagleda. Tua in Neferta pripravljata slavnost. Tam se boš mogel z njima seznaniti in zabavati.«

IX.

Svatba in žalost v Egiptu.

Minilo je nekaj tednov. Blížal se je dan Sargonove poroke z Nejto. Toda ta zasebna zadeva je tonila v boječem pričakovanju in temnem nemiru, ki se je polastil vsega Egipta zaradi pripravljajočih se važnih političnih dogodkov.

Zdravje Tutmesa II. je šlo vsak dan na slabše in vsak čas je bilo pričakovati njegove smrti. Vsi so slutili, da njegova ponosna in vlastiteljna žena ne bo hotela deliti svoje oblasti z nikomur. Vedeli so pa tudi, da mladega Tutmesa podpira večji del žrecev in egiptovskih velmož. Toda ljudstvo je ljubilo kraljico, zakaj njeno miroljubno vladanje mu je jamčilo mir in trgovina je cvetela.

Tutmesova stranka pa je bilo silno razkačena, ker je Hatasu odredila nekatere važne varnostne ukrepe, ki

Kaj nam pišejo z dežele?

Iz idrijskega kotla in okolice.

Nova maša. — V nedeljo je daroval naš rojak č. g. Feliks Rejic prvo sv. daritev. Veličastno slavje je privabilo v faro toliko domačinov in okoličanov, da je bila cerkev premajhna. Številni slavoloki, ubrano pritrkavanje, okrašena cerkev, trg in dom novomašnikov so oznanjali, da praznuje Idrija pomembno slavje. Ob 10. uri se je razvil izpred župnišča spreved sodnikov in ožjih slavljencevih prijateljev, sledilo jim je 7 č. gg. duhovnikov in č. g. novomašnik. V cerkvi je močan zbor proizvajal Steletovo mašo, č. g. dr. Miroslav Brumat pa je v prelepem govoru orisal vsestransko veličastnost dneva. Po sv. maši se je med slovesnim pritrkavanjem in neštevilnim špalirjem zbranega ljudstva podal slavnostni spreved v mestno župnišče. Č. g. novomašniku kličemo: naj Bog obilno blagoslovi Vaša dela in pota!

Srečnarojakinja. — Pri banki v Celju je uslužbena tudi Idrijčanka Mici Jurmanova. Gotovo si niti sama ni predstavljala, da bo kar čez noč postala — bogatinka. Nenadoma je dobila obvestilo, da je pri razredni loteriji zadela nič manj ko tristo tisoč dinarjev (okoli 100.000 lir.) Ves denar je lepo vložila v podjetje, kjer je uslužbena in hodi v službo kot prej. — Čestitamo!

Poroča. — Poročil se je Matevž Križič, gozd. delavec, z vdovo Marijo Vončinovo. Bodita srečna!

Nov grob. — V Hotedršici je umrl naš rojak, inšpektor dravske finančne direkcije g. Gabrovšek Franc v najlepši dobi 37. let. N. v m. p.! Preostalim naše sožalje.

Gore nad Idrijo. — (Sv. misijon.) — Od 1.—8. t. m. smo obhajali sv. misijon. Pridno smo se udeleževali pridig, z malo izjemo smo vsi prejeli sv. zakramente. Zaključili smo lepo

slovesnost z veličastno procesijo, katere se je udeležilo izredno veliko ljudi tudi iz sosednjih župnij. Pristrčna hvala č. gg. misijonarjema za delo in trud med nami, naj jima bo Bog plačnik!

Ledine. — (Nova maša.) — Na praznik sv. Petra dne 29. t. m. bo po 16 letih v naši župniji zopet nova sv. maša. Daroval jo bo č. g. Matija Fortuna iz Govejka.

Krnice na Ledini. — Dne 8. t. m. je umrla vdova Marija Veharjeva. Pokojna žena je dočakala častljivo starost 91 let in je bila najstarejša v ledinski župniji. N. v m. p.!

Čekovnik. — Cesta v Strugu, ki jo upravlja gozdno oskrbništvo, je potrebna nujnega popravila. Prosimo!

S Pivke.

Šembije. — (Požar.) — Zadnji četrtek zjutraj je izbruhnil na nepojasnjen način ogenj pri Valetu. Moških ni bilo doma, ker so šli v gozd, in ogenj se je hitro razširil, čeprav so ženske pridno gasile. Trem posestnikom je pogorelo prav vse. Ljudje in živina so rešeni. Posestniku Paljčku je pogorelo še popolnoma novo gospodarsko poslopje, petemu pogorelcu pa je ogenj vpepelil hlev. Tako velikega požara še ni bilo v vsej naši okolici. Velika škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

Dobropolje. — (Prvi glas. — Ples.) — Nismo se še oglasili, zato se danes. Pri Zemljaku se je cesta lepo uredila in griček znižal. Zdaj bodo dekleta laže hodila po ravni cesti na ples. Čudno se nam zdi, da so zadnji ples podpirali taki ljudje, od katerih bi tega ne pričakovali.

Planinska gora. — (Lepo je bilo!) — Lep solnčni dan je privabil na binkoštni ponedeljek lepo število romarjev in drugih ljubiteljev narave na prijazno božjo pot na Planinsko goro. V cerkvi smo z zanimanjem poslušali govor č. g. hrenovškega kaplana. —

Tudi zunaj cerkve je bilo lepo. Iz visoke Grmade se nam je nudil krasen pogled na Javornik, Pivko in tje na romantične ravnine suhega Cerkniskega jezera. Hvaležni smo dalje vodstvu obmejne straže, da je dovolilo prehod, po starodavni božji poti mimo lične cerkvice sv. Duha nad Planino. Proti poldnevu so se pa kar brez vsake napovedi odprli nebeški hudourniki in zmočili smo se nič dalje kakor do kože, žejna zemlja se je pa napila blagodejnega dežja.

Iz Reške doline.

Zarečica. — Tudi tukaj se je plesalo. Divjali so kar 2 dni. Pri plesu so bili taki ljudje, ki ne morejo v cerkev radi boleznii, ali bolje povedano, radi lenobe, na ples so pa lahko prišli. Še celo take mladenke so bile zraven, ki bi ne smele priti. Nekatera dekleta so šle čakati v Dobropolje sv. mašo, čeprav so dobro vedele, da je ne bo. Ozirale in obračale so se kakor »Urša na fejdrih«, odkod bo kdo prišel — s harmoniko. Tako so bili ljudje brez sv. maše, čeprav je bila v Harijah, 20 minut daleč. Lepo se pripravljala naša mladina na poznejše življenje. V Dobropoljah je dopoldne blagoslovil g. župnik iz Harij bistriško brizgalnico za ognjegasce. Imel je tudi kratek govor. — Ali je res, da smo trnovski farani postali zmrzlice, ker imamo v farni cerkvi še pod.

Čelje. — Dobili smo kar nenadoma nove zvonove. Dekleta so se potrudila za vence. Zdaj ne bo več treba našemu malemu zvonu samevati. — Ker je bila lani dobra letina za češplje, smo nakuhali precej slivovca. Le pridite ponj, dokler ga je še kaj!

Iz Gor.

Magozd. — (Razbrzdanost.) — Sedaj smo v polnem delu, ker popravljamo cerkev sv. Ane, kar je bilo nujno potrebno. — Med našo mladino se širi čudna razbrzdanost. Včasih o nezakonskih porodih niti vedeli nismo. — V osmih dnevih sta poginili posestniku Rakuščeku kar dve kravi. Hud udarec za ubogega kmeta!

so pričali o njeni hladnokrvnosti in odločnosti. Posadka v Buto je bila podvojena. Etiopški vojski, ki je tam taborila, so poveljevali zanesljivi častniki; poveljnik trdnjave pa je bil Antef, čuječ in prebrisan mož, ki je skrbno stražil ujetega kraljeviča. Vsi vhodi v palačo so bili zastraženi. Številno in dobro oboroženo spremstvo je stražilo Tutmesa na njegovih izprehodih. Samo v tempeljnu, kamor je hodil molit, so mu mogli žreci sporočiti novosti iz prestolice ter mu dajati svete in mu prinašati utehe, zakaj v svetišče vojaki niso imeli vstopa.

Medtem sta Nejta in Sargon živela v vedno bolj neprijateljskih odnošajih. Bližajoči se dan poroke je v Nejti zbuja strah in obup. Sargon ji ni dajal povoda, da bi mogla tožiti zaradi njegove divje strasti. Nasprotno, izogibal se ji je, toda deklica je v tej zatajevani vzdržnosti čutila prikrito sovraštvo. S svojo nebrižnostjo in s svojim razbrzdanim življenjem, ki ga je sedaj živel, jo je hotel ponižati.

Mladi mož je bil sedaj stalen gost v Tuini hiši. Dvoril je Neferti in jo obsipaval z dragocenimi darovi. S polnimi rokami je razmetaval zlato in pogostoma posečal razvpite kraje, odkoder so ga sužnji večkrat pripeljali domov pijanega do nezavesti. Nejta je vedela za grdo ženino življenje, vendar mu ni nič očitala,

ampak govorila z njim mirno in prizanesljivo. Ta njena prizanesljivost je Sargona še bolj razburjala, ker si jo je razlagal z njeno ravnodušnostjo.

Nekoč je bila Nejta pri Roanti, ki je bila že poročena s Hnumgotenom. Prav tedaj je prišel tja tudi Keniamun. Mladi vojščak je sočutno in radovedno opazoval deklico, ki se je v zadnjih tednih silno spremeniła. Na njenem bledem in shujšanem obličju so bile videti oči še večje. Izraz vdane otožnosti v njih je do dajal njenemu gibljivemu obličju nov čar.

Ko jo je Roanta pustila sama, se je Keniamun sklonil k deklici, jo prijel za roko in jo vprašal:

»Ali je Sargon govoril resnico, ko je rekel, da ljubiš drugega in da ti jaz nisem nič, Nejta?«

Deklica je zardela. Izognila se je vprašanju in odgovorila:

»Ni res, ker si mi mnogo, Keniamun. Prijatelj si mi, brat, od katerega imam spoštovanje in zaupanje. Rada bi postala tvoja žena, toda očitvidno bogovi nasprotujejo najini zvezi, ker so naju že dvakrat ločili. Bodi mi prijatelj — tako sem zapuščena! Svojim sorodnikom ne zaupam. Sargona sovražim. Njegova ljubezen me plaši in čutim, da mi postane usodna.«

(Dalje.)

Bovec. — (S m r t.) — Zadnjo sredo je po kratki, zavratni boleznii umrl tukajšnji kavarnar g. Ivan Pavlin, bivši občinski uradnik. Po težkem trudu si je pred meseci s kavarno ustvaril gošpodarsko podlago, pa ga je pobrala smrt ravno na četrto obletnico poroke v najlepši dobi 33 let. Kako smo ga vsi radi imeli, je pokazal lepi pogreb. Prijatelji smo mu zapeli pretresljive žalostinke. Pokoj njegovi duši, žalujočo družino naj tolaži Vsemogočnik!

Cerkno. — (S p r e m e m b a n a p o š t i.) — Naš poštni urad je prešel v nove roke. Poštar Cardile, ki je več let upravljal tukajšnjo pošto, je nezaprostovoljno šel. Mož si ni pridobil ljubezni domačinov in ne sorojakov.

Sv. Lucija. — (P r a z n i k i. — S e z m e n j.) Binkoštni prazniki so bili prav lepi. Običajni semenj na binkoštni ponedeljek je bil razmeroma prav živahen. Bilo je lepo število trgovcev, večinoma z dobrim blagom, in še precej kupcev. Pa tudi radovednežev ni manjkalo; le nekoliko prezgodaj jih je dež razgnal, ker še niso vsega videli. — Pa bodo prihodnji semenj — 27. julija — kaj več.

Bukovski Vrh. — (S t r e l a.) — Na binkoštni ponedeljek so črni oblaki zagrnili tudi naše gorsko selo. Ko je ob pol treh popoldne dvainsedemdesetletni starček Tomaž Franjko med nevihto zapiral okna, je nad kočo zažalmenela strela, starček je na oknu naslonjen izdihnil in komaj so sedje skozi okno ugrabili mrtvo truplo plamenom, ki so na mah vpepelili njegovo skromno domovanje. Pokojni je pogosto mislil na smrt in si je bil že omislil v življenju pogrebne sveče in svetilko ter določil obleko za pogreb. Tudi krsto si je nameraval sam izdelati. Požar mu je uničil vse, njega pa je prehitela smrt. Tako človek obrača, Bog obrne.

Log čezsoški. — (Z d o m a.) — Pred dobrim letom se je več mož izselilo v belgijske rudnike. Ker so dobro pisali, jih je odšlo za njimi še več drugih, tako da se naša vasica dobro prazni. Ostali bodo le mlečnozobi fantje, ki ponoči rogovilijo po vasi.

Idrija pri Bači. — (S p o š t u j p r a z n i k!) — Če je utrjevanje brezgov Idrije, katere je l. 1926. povodenj razdrlo, čakalo toliko časa, ni nujno, da bi morali delati sedaj vse nedelje in praznike in tudi na binkoštno nedeljo. Ljudje se nad tem spodtikajo. Časti so vredni nekateri delavci, ki ne delajo ob takih dnevih; zato niso nič bolj ubogi, kakor drugi, ki z nedeljskim delom kratijo tudi za služek brezposelnim tovarišem! — Tudi na to naj bi se podjetje oziralo.

Šentviška gora. — Naša kmečka posojilnica, ki je 8 let dobro poslovala in bi pod požrtvovalnim vodstvom naših planoti mogla še veliko koristiti, ni našla več med nami strehe. Zato nas je morala zapustiti in se izseliti. V Šebreljah so jo radi in z veseljem sprejeli, ker znajo ceniti korist dobre zadruga! V slučaju potrebe bomo hodili zdaj v posojilnico pet ur na mesto pet minut daleč.

Sedlo. — Gospodarji imajo še vedno dosti skrbi in besed zastran vknjižbe občinskih deležev. Upajo tudi, da jim bo elektrika kmalu zasvetila. Razna druga javna dela so pa za sedaj izostala. — Naša cerkev je jako prostorna, pa še bi bilo v njej prostora za vse tiste, ki med mašo sede pri kozarcu vina. Pohvaliti pa moramo naša dekleta, ki vedno cerkev okrase, in naše pevce, ki se dobro postavijo.

Planina. — (V c v e t j u l e t...) — 9. t. m. je po dolgi boleznii preminula Alojzija Peterneljeva. Komaj smo jo položili k večnemu počitku, že je smrt pokosila v Čeplesu priljubljeno Hanco Bevkovo. N. p. v m.!

Iz goriške okolice.

Podgora. — Prevozno podjetje Ribi je ugotovilo, da se ne izplača še nadaljnje vzdrževanje potniškega avtomobila Gorica-Podgora-Vipolže-Molinut. Podgorci in južni Brici bomo to težko občutili. Zato predlagamo tvrdeki tole: namesto, da bi avto GoricaLočnik vozil skozi doleno Podgoro, naj bi šel parkrat na dan skozi gore njo v Ločnik in nazaj v Gorico, in namesto, da bi avto zastoj čakal po par ur v Ločniku, naj potegne par voženj do Gradiča, oz. do Skolarisa pod Vipolže, do kamor je sama ravan. S tem bi bilo vsem ustrezno.

Iz tržaške okolice.

Barkovlje. — Na praznik sv. Trojice je pristopilo prvič k mizi Gospodovi 23 naših malih. Poučeval jih je č. g. župnik. Le starši so pokazali premalo zanimanja. — Pred kratkim so razsvetlili tudi proseško cesto v Bovedu in na Greti. Hvaležnejši bi bili, če bi nam dali bolj močno vodno napeljavo ali pa da nam bi vsaj enkrat na dan namočili gorenjo cesto, koder dvigajo avtomobili cele vlake prahu. — V drugič je poskusil sladkost zakonskega jarma tukajšnji gostilničar g. Mihael Martelanc. Obilo sreče!

Iz Istre.

Predloka. — (S v. b i r m a.) — 4. junija smo imeli v naši starodavni župniji kanonično vizitacijo in sv. birmo. Zadnja je bila med svetovno vojno 1. maja 1915. — Prevzvišeni je prišel ob devetih zjutraj v spremstvu g. dekana Malalana iz Ospa. Po kratkem, sicer priprostem, pa zelo pri srčnem sprejemu so spremili birmanci in verniki prevzvišenega med zvonenjem in pokanjem topičev v župno cerkev. Zakrament sv. birme je prejelo 232 otrok. — Samo nekaj ur je bil med nami priljubljeni nadpastir, a si je vendar s svojo ljubeznivostjo in prijaznostjo osvojil srca vseh.

Iz Vipavske doline.

Vipava. — (T i a v t o m o b i l i!) — Pri nas je zlasti ob nedeljah tak avtomobilski promet, da včasih niti čez cesto ne moreš. Tudi nesreč se precej zgodi. Oni dan je bil na vipavskem mostu poškodovan Lipe Andlovec. Praha je po glavni in slezenski ulici

na debelo. Glavno ulico so začeli škropiti; morali bi tudi druge. Tudi mi smo se zaradi dežja za več kot en mesec zakasnili.

Prvačina. — Malo se oglašamo iz Prvačine, morda ker nam še nekam dobro gre. Vino smo po večini že prodali. Tudi za naprej nam trta obeta precej. Košnja je prav obilna. Upamo, da letos ne bo treba živini pokladati slame. — Naši izseljenci iz Amerike se nič kaj ne hvalijo. Tudi denarja ni od njih. Iz Egipta nam pa naše žene in dekleta precej pošiljajo. Škoda, da nekateri ne znajo ceniti tega denarja.

Ajdovščina. — (V e s e l j e.) — Prvo nedeljo v juniju smo imeli z našimi malčki praznik prvega sv. obhajila. G. župniku gre zahvala, saj se z njimi dovolj vneto trudi. — Ker je predilnica omejila delo, je mnogo brezposelnih. Kriza se pozna pri vseh stanovih.

Otlica. — (O d g o v o r n a n e s t o č n o s t.) — V dopisu iz skrajne Sibirije v »Novem listu« je bilo par netočnosti, zato naj jih resnici na ljubo popravimo. Pri žganju apnenice so imeli delavci na dan 5½ in 6 lir in hrano, brez hrane pa 11 in 12 lir; samo manj sposobni fantiči so dobivali po 9 lir. Da bi bil kdo prejemal le 4 lire, ni res. Sicer so pa bili delavci že pred začetkom dela poučeni o zaslužkih. Vedeli so tudi, da je bilo to delo samo prehodno, da se lažje počaka glavno delo, pri katerem se bo lahko več zaslužilo. Toliko v pojasnilo in pomirjenje nepotrebnega razburjenja.

Št. Vid. — (N a N a n o s u.) — Obloženi z nahrbtniki in s sladkim vinom smo na binkoštni ponedeljek poromali k sv. Hjeronimu na Nanos. Med mašo je prepeval moški zbor iz Št. Vida. Kolačev, veselja in planinskega cvetja ni manjkalo. Le plesalski pari, ki so poleg cerkve poskusili svojo umetnost, naj bi prihodnjič ostali doma.

Sv. Križ pri Ajdovščini. — Žalosten pogled nudi očesu naše polje ob električni napeljavi Gorica-Ajdovščina. Brunnerjevo podjetje je namreč pustilo posekati vse drevje, majhno in veliko, v širokosti 12 metrov pod napeljavo. Trava je poteptana in drevje leži vse križem po travi. Ljudstvo se vprašuje, ima li podjetje to pravico in zakaj se to vrši ravno v času, ko se na polju dela s tem največja škoda. Kdo nam povrne škodo? Prosimo oblastva pomoči.

Prizadeti.

Ustje. — (N a p r e d e k.) — Na vnebohod popoldne je skupina deklet pomnožila vrsto dekl. Mar. družbe. Tudi vrsti dečkov in dekl. so pripeli znake Marijinega vrtca. Govor je imel č. g. župnik iz Ajdovščine.

S Krasa.

Komen. — (N e d o s t o j n o.) — Pretekli praznik se je v neki gostilni zakasnila večja družba v živahnem razgovoru. Beseda je dala besedo in začeli so deliti birmo. Drugi dan so imeli vsi težko glavo.

Volčji grad. — (Strela.) — 11. t. m. je med rahlim dežjem treščilo v dimnik posestnika Štolfe. Ožgalo je 12-letnega sina. V enem letu je to že drugi slučaj v naši vasi.

Iz Kanalske doline.

Sv. Višarje. — (Prenova božje poti.) — 24. t. m. zjutraj se bo otvorila božja pot. Sedaj popravljamo pot. Prav posebno bo zaznamovana pot iz Mrzle vode, da ne bo mogoče zamenj odstraniti, kakor se je včasih zgodilo s tablam. — Tudi notranjščina cerkve bo postala vabljivejša: Tonne Kralj je namreč že na delu, kar bo pa delj časa trajalo.

Žabnice. — (Smrt kosi.) — Smrt ima letos pri nas bogato žetev. Medtem ko jih je v preteklih letih umrlo celo leto okoli 13, jih je letos že došlej 16. V treh dneh je pobralo kar tri ženske; ena od teh, 19-letna Gusti Köllich, je umrla v bolnišnici v Celovcu. N. p. v m. Žalujote tolaži Bog! — Zapustil nas je orožniški brigadir Sticchi, ki je par let tu služboval. Bil je na splošno priljubljen. Upamo, da bomo tudi z nasledniki zadovoljni.

Iz Brd.

Kozana. — (Smrt. — Stare korenine.) — Dne 6. t. m. je umrl Va-

lentin Vuga v 87. letu. Bil je zidarski mojster in je kot tak slovel po Brdih. Rojen na Gorenjem polju je prišel še mlad v Brda in skoro pred 60 leti v Kozano, kjer si je s pridnostjo in varčnostjo pripravil prav lepo premoženje. A tudi za večnost si je nabral veliko zaslug, posebno z darovi v delu in denarju za povečanje in popravo naše cerkve, za kar mu moramo biti hvaležni. Bog mu bodi pa plačnik! — A še štirje drugi so letos umrli, vsi stari 85 let in več, živi pa v Kozani še osem oseb starih nad 80 let. — Po vojni je odšlo že nad 70 oseb v Ameriko in še se nekateri odpravljajo. Da bi se le vsi vrnili zdravi in tako bogati, kakor so si pri odhodu domišljevali.

Kojsko. — (Slovo. — Smrt. — Sv. misijon.) — Dne 5. t. m. se je poslovil od nas Zuljan Franc. Šel je v Ameriko. Z njim je izgubil naš. že tako maloštevilni cerkveni zbor dobrega pevca. Želimo mu srečo v tujini! — V soboto 14. t. m. smo pokopali Antona Modrca iz Brestjega. Učakal je 63 let. Pa je bil še krepak mož. Naj počiva v miru! — V verskem oziru smo postali mlačni. Zato bomo imeli v kratkem sv. misijon. — Droge za elektriko že postavljajo. Vseeno smo še daleč od razsvetljave. Delo prepočasi napreduje.

Okno v svet.

Proces proti Mačku končan.

V soboto 14. t. m. popoldne se je končal večtedenski proces proti Mačku in tovarišem. Po pordnevnih posvetovanjih sodnega dvora je predsednik posebnega sodišča prebral razsodbo. Čitanje je trajalo 2½ uri. Vseh obtožencev je bilo 24. Od teh je bilo 10 oproščenih, 14 pa obsojenih.

Sodni dvor je po dolgi razpravi ugotovil, da je štirinajstotica obsojenih v znak protesta proti sedanjemu državnemu redu organizirala in izvršila več atentatov s peklenskimi stroji. Najstrožje je bil kaznovan Ivan Bernardič, ki je dobil 15 let ječe. Ostala trinajstotica je dobila od 6 mesecev do 10 let. Odvetniškega kandidata drja Hadžijo so obsodili na 4 leta, bivšega poslanca Radičeve stranke profesorja Jelačića pa na tri leta ječe. Profesor Jelačić je bil obsojen, ker je zalagal Bernardiča in Hadžijo z denarjem, čeprav je vedel, da jim bo služil v protidržavne namene.

Oproščeni so bili bivši predsednik Radičeve stranke dr. Maček, bivši avstrijski žandarmerijski polkovnik Begić, odvetnik dr. Lebović, zagrebški krčmar Kuntić in 6 omladincev. Kar se tiče drja Mačka, so prišli sodniki do prepričanja, da je on sicer dajal denar obsojencem, a ni vedel, da bo služil za atentate.

Ako pomislimo, da je državni pravdnik predlagal za nekatere smrt na večalih, za ostale pa 20 let ječe, je obsodba blaga, kar je napravilo v hrvatski javnosti dober vtis. Oproščeni so bili puščeni takoj na svobodo in se vrnili k svojim družinam.

Nova romunska vlada.

Politične spremembe v Romuniji so vzbudile v svetu veliko pozornost. Novi kralj Karol II. je pozdravil tuje vladarje in jim naznanil, da je stopil na prestol Romunije. Dopisnika francoskega dnevnika »Matina« Julija Sa-

uerweina je naprosil, naj se v njegovem imenu zahvali francoski javnosti za gostoljubnost, ki jo je užival skoro pet let na Francoskem. Časnikar pravi, da so stopile kralju pri tem solze v oči. Karol II. je prejel pa tudi mnogo častitk. Med drugimi ga je pozdravil papež Pij XI. Vatikanski krogi so z novim vladarjem zadovoljni, ker je katoličanom prijazen. Po posredovanju papeškega nuncija Dolcija se je po več ko osemletnih pogajanjih sklenil med sv. stolico in Romunijo konkordat. Katoličani, ki so v državi manjšina, so dobili pravico, da se v šolah vrši verouk v materinem jeziku. Večina prebivalstva je pravoslavna.

Pretekli petek je v Romuniji nastopila nova vlada, ki ji načeljuje zopet Maniu. Sestavljena je iz ljudi iz Narodne kmetske stranke. Kralj je poskusil sicer sestaviti vlado iz vseh strank, a načrt se je ponesrečil, ker so bili liberalci nasprotni. Liberalci kakor znano ne priznavajo Karola. V Maniuovi vladi je zunanji minister zopet Mironescu, kar pomeni, da se pod novim vladarjem zunanja politika ne bo spremenila.

Kraljeva mati Marija se je vrnila v domovino. Ljudstvo ji je priredilo veličasten sprejem. Na kolodvoru jo je čakal kralj s sinom Mihaelom. Ko je izstopila iz vlaka, ji je kralj hitel nasproti, da ji poljubi roko, mati se mu je pa vrgla v naročje in ga poljubila na obe lici.

Prihod kraljice matere Marije je pomemben, ker je prinesla pomirjenje med kraljem in njegovo ženo Heleno. Izšel je odlok, ki proglašja Heleno za kraljico Romunije. Sprava med vladarskima zakoncema pa ni še uradno proglašena.

Kaj se sliši po svetu.

Dediščina Napoleonovega generala.

Še so na svetu ljudje, ki jih sreča obišče. Trije priprosti fantje iz Ferrare so jo te dni našli v obliki dedščine nekega Napoleonovega generala. Ta je bil Janez Mantovani. Stopil je med Napoleonove vojake kot prostovoljec — prostak. Na ruskih planjavah si je l. 1812. zaslužil generalski klobuk. Junaški general si je pa pridobil tudi srce bogate španske princezinje, ki mu je zapustila vse svoje milijone. Ker sta oba umrla brez otrok in dedičev, so premoženje naložili v neko madridsko banko. Do l. 1920. se ni nihče zmenil za bogastvo. Tedaj se je pa oglasil neki Sperindio Mantovani in dokazal, da je generalov dedič. Predno je prišlo do obravnave, je pa mož umrl. Njegovi trije sinovi so pravdo gnali naprej in se obogatili z denarjem tiste španske princezinje, ki se je zaljubila v njih pradeda.

Smrtonosna toča.

Iz grške Macedonije poročajo, da je nekatere tamkajšnje kraje uničila grozna toča. Posamezna zrna so bila tako debela, kakor jih nihče ne pomni, in niso razbila samo nasadov, temveč

so zahtevala tudi človeških žrtev. 22 oseb je bilo od silne toče ubitih, 29 pa ranjenih.

Srečna hišnica.

V Budimpešti je neka vratarka Pepca Takaos podedovala po »ameriškem stricu« 1 milijon dolarjev, približno 19 milijonov lir. Pravi, da bo ostala naprej hišnica, samo za najtežja dela si bo najela pomočnico. Malo verjetno!

Nora moda.

Pred par leti so veliki pariški krojači, ki kot nekaki modni kralji določajo modne novosti, proglasili, da obstoji ženska lepota v čim večji slozkosti. In moderne ženske vseh petih delov sveta so začele stradati, da bi izpolnile ukaz iz Pariza. Odrekle so se vsem dobrotam in sladkostim bogate kuhinje in trpele, samo da bi shujšale. Sedaj so pa pariški kralji izdali proglas, da je lepota v zaokroženosti in polnosti. In že slede ženske z vso vneto novo modi. Kakor poročajo iz Združenih držav ameriških, kjer je oblast Pariza neomejena, so se zopet začele polniti slaščičarne, katerih so se sloke ženske prej izogibale. Ka-

ko so srečne, ko si smejo sedaj z dovoljenjem mode brezskrbno sladiti življenje z dobrotami pekov.

Sin cesarjeviča Rudolfa.

Policija v Karlovcu na Hrvaškem ima čudnega človeka v pesteh. To je mlad, močan človek, brez vsakršnih osebnih listin. Trdi, da je sin cesarjeviča Rudolfa in potemtakem vnuk cesarja Franca Jožefa. Neznaneč trdi, da avstrijski prestolonaslednik sploh ni bil v Mayerlingu umorjen, marveč da še živi v sovjetski Rusiji, kjer bo igral še važno vlogo. Zaloigro v Mayerlingu pa si je izmislil avstrijski dvor, da bi prikriji neke svoje politične spletke. Namišljeni princ pravi, da je star 34 let in da se je rodil v Neunkirchenu pri Dunaju. Izgleda zelo učeno in trdi, da je študiral na vseh mogočih univerzah, celo v Pekingu in Indiji. Policija ga na vse moč goče načine izprašuje, da bi kaj zvedela od njega. Toda zdi se, da bo treba moža poslati v norišnico, ker je pri zadnjem zaslišanju pravil, kako je potopil celo brodovje do vrha naloženo s ponarejenimi bankovci. S tem činom da je rešil človeštvo.

Žrtev poklica.

Že velikokrat smo pisali o zločinstvih in tolovajstvih, ki se dogajajo v nižinah velikomestnega življenja. Velika, zanemarjena predmestja s svojimi stanovanjskimi kasarnami in raznimi podrtijami, nudijo zločinske mu svetu ugodna zavetišča in skrivališča. Zlasti po velemestih Združenih držav ameriških se je banditstvo zelo razpaslo. Prednjači pa vsekakor Chicago. Zasedovanje in trebljenje drznih roparskih tolp je zelo opasno in marsikak varnostni organ plača svojo vneto z življenjem. Tudi novinarji večkrat pomagajo odkrivati temna zlodejstva. V tem pogledu je bil zelo znan urednik lista »Chicago Tribune« Jakob Lingle. Pogumno se je upal v najrazpotejše brloge in marsikaj doznal. Zato ga je propala sodrga sovražila. Pred dnevi se mu je na enem najbolj prometnih krajev mesta približal neznanec in ga bliskovito ustrelil od zadaj v tilnik: bil je na mestu mrtev. Radi splošne zmedenosti se je morilecu posrečilo zginiti v gneči. Mrzličnemu delu policije je uspelo ugotoviti, kdo je bil napadalec, vendar se ji še ni posrečilo ga prijati. »Chicago Tribune« in nekateri drugi listi so razpisali 800.000 lir nagrade za onega, ki izsledí nevarnega zločinca.

Nemčija plačuje ...

Bravci se nemara še spominjajo političnega pregleda, kjer so brali o Youngovem plačilnem načrtu. Po tem načrtu mora Nemčija plačati v 59 letih 120 milijard nemških mark.

Ta številka se lahko zapiše, toda koliko je to, si težje misli. Če bi to svoto zložili v srebrnih markah drugo zraven druge, bi novce lahko šestkrat položili okoli in okoli zemlje. Če pa bi ta denar v markah zložil v stolp širok 2 metra, bi bil 3 krat višji kot najvišja gora sveta Mount Everest. Če bi mo-

Predvojne cene

Okoristite se pri tvrdki

„MAGAZZINI DEL POPOLO.“

(L. CHIECO).

TRST,

GORICA,

Piazza Garibaldi 1.

Via Mazzini 8.

Okoristite se!

Svileno platno za perilo	m. po L. 2.20,
surovo platno	» » » 1.95,
fini madapolam	» » » 1.70,
platno za rjuhe, vis. 150	» » » 3.70,
platno za rjuhe, »lavoratore«	
visoko 150 cm, ...	» » » 3.90,
druž. platno, težko, v. 150	» » » 4.20,
kuhinjske cunje	» » » 1.90,
kuhinjske cunje iz čistega	
lanu	» » » 3.—,
zefir za srajce	» » » 1.20,
izdelane srajce (Borgo	
Cormons)	po » 11.—,
naglavni robci z raznovrstnimi	
vzorci	po » 1.90,
fin saten	m. po » 3.60,
fin saten, težki, ...	» » » 3.90,
svilene odeje za dve	
osebi (240×280)	po » 50.—,
svilene odeje za poldrugo	
osebo (180×200)	» » » 38.—,

MOŠKE NOGAVICE.

Moške nogavice enobarvne	po L. 0.90,
moške nogavice, »grisetto«	» » 1.40,
moške nogavice, pisane, .	» » 2.40,
moške nog. iz niti »mahò«	» » 2.50.

ZENSKÉ NOGAVICE.

Navadne ženske nogavice	po L. 1.50,
cvrnaté ženske nogavice .	» » 2.80,
svilene ženske nogavice .	» » 2.90,
ženske nogavice vrste	
Bemberg z vezenino . . .	» » 3.90.
Otroške nogavice	po L. 0.70 napr.,
otroške majice	» » 0.90 » ,
moške maje, »makò« . . .	» » 2.50 » ,
moške morn. maje	» » 1.90 » .
ženske srajčice	» » 1.90 » .

Velika izbira moškega sukna, blaga iz zvitenti za hlače, dvonitnikov itd.

Okoristite se!

TRST,

Piazza Garibaldi 1.

GORICA,

Via Mazzini št. 8.

rala Nemčija svoj dolg ves hkratu odplačati v bankovcih po 100 mark, bi bilo treba naložiti bankovce na 120 železniških tovornih voz. No, ker so pa dovolili odplačevanje skozi 59 let, mora Nemčija vsako leto plačati — dva vagona bankovcev po 100 mark.

Ali res na tak način Nemci plačujejo? Ne, to bi bilo v naši dobi malo zastarelo. Dolg se odplačuje tako, da Nemčija kupi n. pr. francoske zadolžnice (državno posojilo) in jih potem zažge, da Franciji ni treba plačevati ne obresti ne glavnice. Vsako leto gre en nemški diplomatski uradnik z dve ma kovčegoma v Pariz, naloži zadolžnice, ki jih je Nemčija kupila s stroji, premogom ali zlatom, in v Berlinu jih zažgo; po navadi precej slovesno, ker je z vsakim takim zažigom Nemčija za eno leto bliže gospodarski neodvisnosti.

BISERI.

Kdor jih še ni imel, je pa vsaj že slišal o dragih kamnih, ki stanejo včasih po par premoženj.

Naravni biseri pridejo iz Perzijskega zaliva, Indijskega oceana, iz srednje Amerike, Avstralije in z japonskih otokov. Največ jih je danes ob avstralskih obalah. Skoraj vsi Japanci v Avstraliji so izkalci biserov. Japonec je sploh v tem poslu najbolj doma.

Celo mlade, 10 do 15 let stare Japonke se ponudijo od meseca februarja do decembra za potapljalke; 25, celo 35 krat na dan se spuste na dno morja. Predno poide potapljaču sapa, nabere do 50 školjk. Iskaleci biserov nimajo po navadi nobene opreme! Taksi so, kot jih je Bog ustvaril. Le z nožem v roki skočijo v morje. Ko opravijo, dajo znamenje z vrvi, da jih potegnejo kvišku. Na krovu jim dajo požirek žganja, nato se pa iskalec zlekne po tleh in zaspi. Ostali ribiči pa medtem odpirajo školjke z noži. Komaj na 3000 školjk pride po ena, ki ima v sebi biser.

Šele v novjšem času so prišli na to, kaj je pravzaprav biser. Dognali so, da se skozi školjkino lupino prerije majhen zajedavec. Školjka se skuša otresti vsiljivca na ta način, da brizga proti njemu neko kislino. Zajedavec v njej pogine in okoli njega se stvori prozorna skorjica — biser. Ta ni torej nič drugega kot polžev, oz. školjkin izloček, ki nosi v sredi črva (tisto malo živalico — zajedavca).

Ko so to dognali, so začeli izdelovati ponarejene ali posiljene bisere, katere so Kitajci že l. 1680. poznali. Vtaknili so namreč v školjko kosček lesa ali zemlje; školjka v lupini je začela brizgati kislino in po treh letih se je v lupini tvoril ponarejen ali posiljen biser, ki pa ni tako čist kot naraven. Ločiti ga je pa prav težko. To se da le s prav posebnimi aparati.

No, zdaj veste, kakšna »plemenita« tvarina — malo se . . . in mrtev črv — so biseri. Dragi so pa: 1. zastran človeške »muhe«, kateri se zde tako lepi, 2. ker stanejo dosti potapljaških življenj in 3. ker gredo morda skozi 100 prekupčevalskih rok.

Pozdravi rojakov.

Jaido, Canton Ticino, Švica.

Podpisani fantje in možje, doma iz Sedla, sedaj zaposleni pri napravi električne centrale v Jaido, pošiljamo pozdrave staršem, bratom, sestram in čitateljem »Novega lista«, posebno pa našim dekletom, da bi se nas spomnile večkrat v teh tujih krajih, ker pripeljemo sicer vsak svojo švicarko domov. Imamo se prav veselo in zadovoljno. Zaslužek je prav dober, zato si privoščimo večkrat kozarček piva, ki je poceni, in si skupaj v veseli družbi zapojemo tudi marsikatero našo domačo pesem. Cencič Stefan in Anton, Lazar Mirko, Lazar Franc, Špehonja Damijan, Baloh Franc, Kramar Andrej.

Objave.

Tečaj za vezenje.

V ponedeljek 27. t. m. se bo otvoril na Ledinah vezilni in krojni tečaj. Pojasnila se dobe v gostilni pri Lauru.

Za delodajalce.

Invalidno udruženje nas prosi, naj objavimo, da morajo vse tvrdke z več kot 10 delavci (od 14. leta dalje) do 31. t. m. izpolniti predpisane pole glede privzema vojnih invalidov na delo. Kdor do 15. julija te pole ne izpolni, bo kaznovan. Tvrdke se opozarjajo, da morajo vzeti predpisano število invalidov na delo, tudi če nimajo še dovolj specializiranih moči.

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, 17. junija:

Sadje: Kraške črešnje 200 do 260, istrske 260 do 360, črne 280 do 360. Blaga je premalo za izvoz, porabi se na domačem trgu. Ribes 280, jagode 12 do 13, vrtno debele 5.

Zelenjad: Radič 80 do 100, za kuhanje 50, mladi 160, zelje 60 do 70, solata 80 do 100, solatica 200, fižol v stročju 120 do 160, bučice 100, kumarice 180, špinača 140, domača 240, grah 80, domač kraški 120 do 140, blitva 70, pesa 50 do 60, koleraba 60 do 70. Krompir 50 do 60.

Gorica, 17. junija:

Sadje: Črešnje je dnevno še okoli 100 kvintalov. Izvoz je sedaj slab, največ jih pokupijo žveplarji, ki trenutno vzdržujejo ceno; čuferce gredo po 170, črne (drobne) 150, bele cepike 180 do 190, tarčentarke 200 do 220. Breskev je še malo, največ 100 do 150 kg dnevno in gredo po 350 do 400. Ribes 230 do 250. Domačih marelic še ni.

Zelenjad: Fižol v stročju (za kozice) 50 do 80, za v solati (vojin) 160 do 200, kolerabe 30, solata 60, peteršilj 90, pomladne vrzote 40, zobčaste 70, šparglji 150 do 180, kumarice 220 do 250, bučice 70 do 100, špinača 80 do 100, radič po vsaki ceni.

Krompir (novi in stari) 45 do 55.

Jajca 42 do 45, maslo 10.50 do 11.50.

Trgovske knjige.

Opozarjamo še enkrat, da stopi s 1. julijem v veljavo odlok o trgovskih knjigah. Zato je nujno potrebno, da si do takrat preskrbi predpisane tr-

govske knjige vsak trgovec (najsij mestni veletrgovec ali vaški prodajalec), vsak gostilničar, trafikant, obrtnik, ki prodaja, itd. itd. Knjige morajo biti pravilno kolkovane in vidirane. O vsem tem je »Novi list« že pisal v 17., 18. in 19. številki lanskega in v 7. številki letošnjega letnika. Čitajte!

Zadruga in družbe morajo imeti poleg treh za vse predpisanih knjig (dnevnika = libro giornale, inventarne knjige = libro degli inventari in kopirne knjige = copialettere) še tri druge knjige, in sicer knjigo članov, knjigo za zapisnike občnih zborov in zapisnik odborovih sej.

Kdor predpisanih knjig nima v redu, zapade kazni in v slučaju gospodarskega poloma ne more dobiti dovoljenja za poravnalno postopanje.

Kan na vinu.

Kdor ima opraviti z vinom kot vinar, gradnik ali krčmar, pozna kan, ki se razvija na površini bolj lahkih, šibkih vin pod 11 do 12% alkohola. Močnejših vin kan ne napada. Alkohol namreč glivicam ne dovoli, da bi se razvile, in jih zamori.

Pod kanom razumemo mlečno, smetani podobno prevleko, ki sestoji iz velikanskega števila malih glivic. Glivice se razvijejo samo na zraku, najraje v polpraznih sodih. Škodljive so, ker spreminjajo alkohol že itak šibkih vin v vodo in ogljikovo kislino ter vino tako vodenijo. Kan dela poleg tega vino manj odporno proti boleznim, predvsem proti očetnim glivicam.

Da preprečimo razvoj kana, moramo hraniti vino vedno le v polnih sodih. Če se je vino vsušilo ali ga smo kaj odvzeli, moramo sod takoj zopet zaliti. Ker ni to vedno mogoče, ravnaj se po naslednjih navodilih:

1. Če je količjak mogoče, pretoči vino iz večjega soda v manjšega. Prazni sodi se sedaj lahko dobijo. Marsikdo ti ga bo prav rad posodil, saj je bolje, če je v sodu vino, kot da bi bil prazen.

2. Če ne moreš vina nikakor pretočiti, zažveplaj vsaj praznino nad vinom.

3. Če si gostilničar, moraš itak imeti precej posode na razpolago. Vina ne toči iz velikih sodov, temveč vedno iz manjših, to je takih, ki jih iztočiš vsaj v teku enega meseca.

4. Če točiš tudi pivo in imaš doma ogljikovo kislino, jo lahko brez skrbi spustis v prazni del soda. Ogljikova kislina ne bo dovolila glivicam, da se bi razvile.

5. Vino v steklenicah obvaruješ pred kanom, če zliješ na vrh malo olja, ki onemogočuje zraku dostop.

Vinske sode, v katerih je bil kan, je treba po izpraznitvi če le mogoče z vročo vodo in sodo dobro oprati.

Kobilice.

Iz več krajev smo dobili poročila, da je letos posebno mnogo kobilic. Zdi se, da delajo največjo škodo na Volčanskem in Čiginjskem polju (okolica Tolmina), precej pa jih je tudi na Pivki; v sosedni Furlaniji jih je posebno mnogo na ravnini južno-zapadno od Vidma. Iz jugoslovanskih

listov posnemamo, da je zelo mnogo kobilic na Ljubljanskem barju, še več pa v Bosni in Hercegovini, najbrže tudi v Macedoniji. Letošnje veliko število kobilic je tudi ena izmed posledic izredno mile zime, ko niso ne pri nas in ne drugod zmrznila kobilicna jajčka.

Kobilice drugod.

Največ škode povzročata kobilica-selilka, katere domovina sta Azija (Turkestan) in Afrika, kjer jih je večkrat toliko, da zaustavijo promet celo na železnicah. V zadnjih časih v časopisju kar mrgoli opisov takih kobilicnih upadov. Marsikje so jih opazili v nad ped visokih valovih. Kobilice požrejo vse, kar jim pride med čeljusti, pa naj si bo to rastlina ali žival. Golazen uničujejo z zastrupljeno luščerno; ravnotako poginejo tudi vse sledeče kobilice, ker požro mrtve tovarišice. Drugod jih uničujejo s pomočjo jarkov, ki jih skopljejo čez smer njihovega prodiranja. V jarkih kobilice polivajo s strupenimi in žgočimi tekočinami. V različnih krajih uporabljajo še druga sredstva.

Kobilice pri nas.

Pri nas ni prave kobilice-selke, temveč sta v glavnem dve drugi vrsti kobilic, in sicer belušasta ter italijanska kobilica. Belušasta kobilica ima rumenkasto telo z rjavimi pegami, debelo in široko glavo, močne in dolge zadnje krake. Dolga postane do 4 cm. Navadno ne živi v krdelu, škodljiva pa je vsemu rastlinstvu, posebno detelji; tekne ji celo trta. Italijanska kobilica je najbolj razširjena v Italiji, kar pove že ime samo. Doraste do 2 in pol cm dolga, v splošnem rjavkaste barve, deloma perutnic rdečkastih. Ta živi navadno v krdelih in Bog varuj, če pride v jatah na deteljšče. Trenotno ta vrsta kobilic šele dorašča.

Kako jih uničimo?

Posamezne kobilice je najprikladneje loviti z rokami v vrečo, nalovljene politi z vročo vodo in dati kokošim. Mnogo jih polove kokoši in gosi, še več pa purani. Če je kobilic preveč, jih več pa purani. Če je kobilic preveč, jih več pa purani. Če je kobilic preveč, jih več pa purani. Če je kobilic preveč, jih več pa purani.

Seveda nima nobenega smisla, da bi le posamezni posestnik škropil svoje zemljišče. Če bi tudi orknile vse kobilice na njegovem, bi se pa preselile iz sosedovega. Uspešna je le oblastveno organizirana borba. Voditi bi jo morale občine pod vodstvom kmetijskega urada.

Kdaj ni krava za rejo.

Naš živinorejec hoče imeti od krave predvsem mnogo tolstega mleka. Krava slaba mlekarica ni za našega kmetovalca, ker ne nosi dobička in ker z gnojem, z morebitnim delom, z

vožnje ter prirastkom na mesu ne plača porabljenih krme in vzdrževalnih stroškov.

Težko je določiti množino mleka, ki naj ga krava da, da se izplača. V državah, kjer je mlekarstvo visoko razvito, kot na primer na Danskem, Nizozemskem, v Belgiji, pa tudi v okoličih Milana izločijo od nadaljnje reje vsako kravo, če ne da tekom 365 dni vsaj 3000 litrov mleka. Pri nas pa so take krave še zelo redke. Izvedenci pravijo, da dajejo krave pri nas v srednjem komaj 1500 do 1800 litrov mleka. Mlečnost naše živine zaostaja torej daleč za drugimi, naprednejšimi kraji. Živinorejci bi morali zato stremeti, da mlečnost čim bolj povzdignejo, in sicer z odbiro plemenske živine, s skrbnim krmljenjem predvsem zgodaj košenega sena in detelje, s snago v hlevih itd. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da ista krava ne daje skozi vso svojo življenjsko dobo enake količine mleka. V tem oziru pravi izkušnja tole:

Krava daje najvišjo količino mleka po 5. ali 6. otelitvi, torej v svojem 7. do 8. letu. Če smatramo to najvišjo količino za 100, potem da krava po prvi otelitvi 65 do 75 mleka, po drugi otelitvi 80, po tretji 90, po četrti 95, po peti ali šesti 100, po sedmi 97, po osmi 86, po deveti 75, po deseti 60. Kot vidimo iz teh števil, raste mlečnost krave do pete ali šeste otelitve, potem pa polagoma pada; posebno hitro pada po osmi otelitvi, ko ima krava približno 10 let starosti. Odslej se krava že prav slabo izplača, po deseti otelitvi pa sploh ne, ker daje malo mleka in so tudi teleta prav šibka in nesposobna za nadaljnjo rejo.

Zato bi moral naš živinorejec izločiti iz nadaljnje reje vse krave, ki so dale 8 do 10 telet ali imajo že 10 in več let. Seveda velja to načelo le za služčaj, da je krava zdrava in se normalno razvija in ni torej drugih vzrokov, da jo prej izločimo. Če pa krava na primer večkrat povrže, daje malo mleka, je bolna itd., ne pride v poštev starost krave, temveč jo moramo izločiti iz reje takoj, ko se pojavi hiba.

Nove postave.

O ZASTAVNI PRAVICI.

Posebno v današnjih dneh je malo zaupanja med ljudmi, ker ni več močate poštenosti. Zato tudi le redko kdo posodi danes denar na moško in častno besedo. Vsak si preskrbi še posebno varstvo. Zadnjič smo govorili o poroštvi. Daneš hočemo pojasniti pomen zastave. Kaj je zastava, je našim ljudem znano, a o pravem pomenu zastave imajo večkrat zmotno mnenje. Zastava je eno izmed sredstev, s katerim se zagotovi izpolnitev pogodbe. Z zastavno pogodbo se dolžnik obveže, da izroči upniku določeno stvar v varstvo za terjatev. Če ne poravnava dolžnik svojega dolga ob določenem času, naj si upnik preskrbi plačilo iz zastavljene stvari.

Stvar, ki se izroči v zastavo, je navadno dolžnikova lastnina, a tudi tretja oseba da lahko mesto dolžnika stvar v zastavo.

O zastavni pogodbi.

Zastavna pogodba mora biti pisemna. O njej se lahko napravi notarska ali pa samo navadna, zasebna pismena listina. Če pa stvar, ki se da v zastavo, ni vredna več ko 500 lir, je pogodba lahko tudi ustna. S pogodbo samo se pa ne pridobi še zastavna pravica na stvari. Z zastavno pogodbo zadobi upnik le pravico, da mu mora dolžnik izročiti določeno stvar v zastavo. Zastavno pravico pridobi upnik šele v trenutku, ko mu je dolžnik zastavljeno stvar dejansko tudi izročil v posest.

Računovodja

(ragioniere), domačin, oblastveno potrjen, daje nasvete za vpeljavo trgovskih knjig, ki jih trgovci in obrtniki po novih zakonskih določilih morajo uvesti s 1. julijem t. l.; prevzame nadalje vodstvo trgovskih knjig bodisi na strankinem domu ali v svojem uradu; sestavlja bilance in inventarje ter sprejema vsa v knjigovodstveno stroko spadajoča opravila. Rag. Ciril Zorzut, Gorica, via Codelli 3, pritličje.

ZA OBUVALO RABITE SAMO ČISTILO

LODIS,

KI USNJE OHRANI, OMEČI
 IN OSVETLI.

Izdelek tvrdke „SIDOL COMPANY“ - Trst, via S. Zaccaria 4-

Kaj lahko daš v zastavo?

V zastavo se lahko dajo premičnine in nepremičnine. Zakon označuje pa le zastavo premičnin za pravo zastavo, dočim imenuje zastavo nepremičnin hipoteko. V zastavo lahko torej daš kravo, konja, stroje, zemljišče, hišo itd. V zastavo lahko daš seveda tudi svoje terjatve. Rekli smo pa zgoraj, da pridobi upnik zastavno pravico šele v trenutku, ko mu je dolžnik izročil zastavljeno stvar v posest. Kdaj pridobi upnik pravico na zastavljenih terjativah? V trenutku, ko je dolžnik obvestil svojega dolžnika, da je zastavil terjatve. Zastavna pravica na nepremičninah (hipoteka) se pa pridobi šele v trenutku, ko je bila vknjižena v zemljiški knjigi. To je zelo važno. Kdor ima samo zastavno pogodbo, zadolžno pismo, a ni poskrbel tudi za vknjižbo zastavne pravice, trpi lahko škodo, ker ga lahko prehitijo drugi upniki. Istotako je tudi z zastavo premičnin. Ljudje mislijo, da je zastavna pravica že pridobljena z zastavno pogodbo. Temu pa ni tako, kakor smo zgoraj že omenili. Dokler ti ni dolžnik zastavljene premičnine dejansko tudi izročil v posest, te lahko drugi upniki prehitijo z rubežem in zastavna pogodba je v tem slučaju za te brez vsakega pomena in vsake koristi.

Ljudska znota.

Tudi med našim ljudstvom imamo oderuhe, ki izrabljajo revščino ubogih. Oderuh posodi revnem kmetu denar. Že naprej ve, da mu ga bo kmet ob določenem času zelo težko vrnil ali da mu ga sploh ne bo mogel vrniti. Zato sklene s kmetom tale dogovor: »Prav! 500 lir ti posodim, a v zastavo mi moraš izročiti kravo. Če mi ne vrneš 500 lir po preteku šestih mesecev, bo krava moja.« Kmet je zadovoljen, podpiše dogovor in izroči kravo oderuhu. Po 6 mesecih kmet ni vrnil posojila. Kmalu za tem pa dobi nekje 500 lir in jih hoče vrniti, oderuh pa denarja noče vzeti, češ da je krava njegova, ker sta se z dolžnikom tako dogovorila. Pride do pravde! Pravdo bo izgubil oderuh, ker zakon takih dogovorov ne dovoljuje. Kmet pa lahko podpiše tudi naslednji dogovor: »500 Lir ti posodim, če mi izročiš v zastavo kravo ali konja. Če mi ne vrneš v treh mesecih, bo krava moja in zaračunam ti jo za 1000 lir.« Recimo, da zamudi tudi v tem slučaju dolžnik plačilo. Pozneje pa pride k upniku in mu hoče vrniti 500 lir. Upnik noče vzeti in ponuja dolžniku še 500, misleč, da je na pravil dobro oderuško kupčijo. Kmet vložil tožbo! Pravdo bo kmet dobil, ker tudi tak dogovor je po zakonu nedovoljen.

Velikokrat se sklene tudi dogovor, da sme upnik prodati stvar, ki mu je bila izročena v zastavo, le za določeno ceno. Tudi tak dogovor je neveljaven.

Učinki zastave.

Upnik sme zastavljeno stvar toliko časa pridržati, dokler ni poravnal dolžnik dolga z obrestmi in drugimi pripadki. Ako je upnik pridobil na

S potrjim srcem naznanjamo vsem znancem, da je umrl dne 11. t. m. ob eni uri popoldne po dolgi in mučni bolezni naš ljubljani

FRANC ŠONC,

trgovec.

Križ pri Tomaju, dne 11. junija 1930.

Josipina, soproga; Ljubo, Milena, Danila, otroci.

Zahvala.

Ob težki izgubi našega dobrega

Franca Šonca, trgovca,

se zahvaljujemo vsem onim, ki so nam kakorkoli pomagali in tolažili pokojnika v trpljenju. Zahvaljujemo se čč. duhovščini za spremstvo na zadnji poti, pevskemu zboru za ganljivo petje, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so spremili pokojnika na zadnji poti.

Križ pri Tomaju, 11. junija 1920

Gosp. posojilno in konsumno društvo v Bazovici, reg. zadr. z omej. jam., ki se nahaja v likvidaciji, vabi člane na

OBČNI ZBOR.

ki se bo vršil dne 29. junija t. l. ob 10. uri predpoldne v prostorih g. Keniča s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo o likvidaciji;
2. razdelitev dobička.

Odbor likvidatorjev.

REDKO PRILIKO
ZA CENEN NAKUP

nudi cenj. odjemalcem
tvrdka

G. CORETTI, nasl. tvrdke

G. STRUCHEL

TRST,

via Mazzini 36, via S. Caterina 7,

pričenši s petkom 13. tek. m. do

splošne razprodaje

vsega blaga, najnovejšega, zadnje novosti, ki je bilo nabavljeno ob otvoritvi trgovine z resničnim

40%

popustom

na označenih cenah, že itak tako zelo nizkih.

Tvrdka je prisiljena likvidirati radi odpovedi prostorov, ki jih je imela tvrdka v najemu že nad 60 let in je zategadelj prisiljena ukiniti svoje delovanje.

NB. Kdor se s to priliko okoristi, prihrani denar.

Čevljarska zadruga v Mirnu

OGLAS.

Občni zbor imenovane zadruge je sklican za 30. junija 1930. ob 10. uri v Gorico, Corso Verdi 37. v prostore Zadrugne zveze, ki jih je blagohotno prepustila.

Dnevni red: 1. poročilo odbora in nadzorstva, 2. bilanca z dne 31. 12. 1929., 3. predlogi o ureditvi zadruge, 4. volitve odbora in nadzorstva.

Miren-Gorica, 14. junija 1930.

Odbor.

Ortoped N. BECCHI — TURIN,
via Ormea štev. 32.,

IZVEDENEC ZA ZDRAVLJENJE

K I L E

BREZ OPERACIJE.

Bolni na kili se lahko z zaupanjem obrnejo na osebnega znanega in izkušenega ortopeda ter pri njem naročijo posebno pripravo za zdravljenje.

Vpoštovanja vredno je spričevalo dr. J. cav. uff. Vincenca Rotondaro, mornariškega polkovnega zdravnika, Fondamenta Misericordia št. 2625, Benetke, ki je pisal pohvalno pismo za aparat BECCHI, katerega je nasvetoval številnim bolnikom in ki ga je lahko pri vsakem slučaju uporabljal.

Opozorjamo, da bo ortoped Becchi prišel v naslednje kraje:

- v Trst: 5. in 6. julija, hotel »Europa«,
- v Idrijo: 7. julija, hotel »Didič«,
- v S. Lucijo: 8. julija, hotel Mikuž«,
- v Gorico: v sredo 9. in četrtek 10. julija, hotel »Angelo d' Oro«,
- v Tržič: 11. julija, hotel »Al Cervo«,
- v Pulj: 12. julija, hotel »Miramare«,
- v Zader: 13. julija, hotel »Bristol«,
- na Mali Lošinj: ponedeljek 14. in torek 15. julija, hotel »Italia«,
- na Cres: 16. julija, hotel »Adria«,
- v Moščenice: 17. julija, hotel »Armanda«,
- v Opatijo: 18. julija, penzija »Mosler«,
- na REKO: soboto 19. in nedeljo 20. julija hotel »Rojale«,
- v Št. Peter na Krasu: 21. julija, hotel »Rebec«.

sproti dolžniku še novo terjatev, služi zastavljena stvar tudi v varstvo nove terjatve, če se niso stranke nasprotno dogovorile. Dokler ima upnik zastavo v posesti, jo mora hraniti kot dober družinski oče; dolžnik mu mora povrniti troške, ki jih je upnik imel s hrambo zastave. Upnik nima pravice uporabljati zastave, pač pa sme izterjati obresti od zastavljene terjatve, a jih mora zaračunati na dolžno glavnicco, oziroma za obresti od dolžne glavnice. Če bi pa upnik zlorabljal stvar, ki mu je bila izročena, dolžnik lahko zahteva zaplembo zastave.

Ko plača dolžnik svoj dolg, mu mora upnik zastavo vrniti.

Dolžnik ne plača.

Kaj se zgodi, če ne plača dolžnik ob določenem času? Na splošno je razširjeno mnenje, da si sme upnik zastavo prilastiti ali prodati! To mnenje je napačno. Postava določuje, da sme upnik zastavljeno stvar prodati le po sodnijski poti.

SEZNAM JAVNIH VOD.

V »Novem listu« smo že poročali, da je izšel seznam javnih vod za tržaško pokrajino. V uradnem listu od 11. junija 1930., št. 136 pa je bil priobčen seznam javnih vod za Goriško. Vsi rekurzi razven enega, ki so jih vložili razni posestniki proti prvemu seznamu javnih vod, so bili zavrženi. Opozarjamo posestnike na Goriškem, ki uživajo javne vode, da morajo v teku enega leta vložiti prošnjo za priznanje pravice do uporabe javne vode. Prošnjo je treba vložiti pri pristojnem »Genio Civile«. V »Novem listu« ne moremo priobčiti seznama, ker je preobsežen. Pripravljeni pa smo dati pojasnila na tozadevna vprašanja.

NOVA KOLKOVINA NA MENICE.

Do 30. junija l. 1930. ostanejo v veljavi kolkovine za menice, kot so bile objavljene v 6. številki letošnjega »Novega lista«. S 1. julijem stopi v veljavo nova lestvica kolkovin, in sicer:

Menična svota do lir	Menica zapade v plačilo po izstavitvi:			
	v teku enega meseca	v teku štirih mesecev	v teku šestih mesecev	po več ko šestih mesecih; kolek pri menicah in bianco
200	0'60	0'30	0'50	0'90
400	0'60	0'50	0'90	1'70
600	0'60	0'70	1'30	2'50
800	0'60	0'90	1'70	3'30
1000	0'60	1'10	2'10	4'10
2000	1'10	2'10	4'10	8'10
3000	1'60	3'10	6'10	12'10
4000	2'10	4'10	8'10	16'10
5000	2'60	5'10	10'10	20'10
6000	3'10	6'10	12'10	24'10
7000	3'60	7'10	14'10	28'10
8000	4'10	8'10	16'10	32'10
9000	4'60	9'10	18'10	36'10
10000	5'10	10'10	20'10	40'10

Iz lestvice je razvidno, da je treba plačati za vsaki nadaljnjih tisoč lir 50 stotink več, ko gre za menico, ki zapade v enem mesecu, 1 liro več, ako je treba menico plačati po preteku štirih mesecev, 2 liri več, ako znaša doba zapadlosti šest mesecev ter 4 lire več, ako moraš menico plačati po več ko šestih mesecih ali če gre za menico in bianco.

V nobeni moderno urejeni mlekarni ne uporabljajo kovinastih pinj, ker so po prepričanju vseh strokovnjakov

LESENE PINJE

najboljše.

Majhne in lesene pinje na mehanski pogon, jako praktične in cenene, prodaja zastopnik Rothove tovarne mlekarških strojev v Stuttgartu:

agronom
JUST UŠAJ,
GORICA,
Piazza della Vittoria 4.
Zahtevajte cenik!

*****

ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,
bivši asistent za notranje bolezni,
sprejema vsak dan v **Gorici,**
PIAZZA VITTORIA (na Travniku)
(nasproti gostilni „Fiegl“)
od 9. - 12. in 3. - 4.
Ob sredah po četrti uri na lastnem domu v
Biljani v Brdih

*****

Zobni zdravnik

STANKO PERHAVEC

sprejema ob petkih v IDRIJI (nad gostilno Kos) od 9. do 14. in v CERKVENEM (nasproti posojilnice) od 15. do 19. ure.
Vsa dela so zajamčena.

Ni treba dosti potrositi za eleganco!

Zadnji 3 dnevi

(četrtek, petek, sobota)

izredne prilike za moške potrebščine po močno znižanih cenah.

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16 **TRST** Corso V. E. III št. 16

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 439: Sem letnika 1911. in sirota po materi in očetu, ki je padel v vojni. Imam eno setro. Končal sem predvojaške vaje. Koliko časa bom služil? — **Odgovor:** V najslabšem slučaju boste služili 3 mesece, mogoče pa Vas sploh ne bodo pozvali pod orožje.

Vprašanje št. 440: Kje so sedaj uradi za reševanje vojne škode? — **Odgovor:** Vojnoškodninske prošnje rešuje še vedno finančna intendantca v Trstu.

Vprašanje št. 441: Vzel sem že l. 1907. v Nemčiji 2 dni starega dečka k sebi. Izredil sem ga in še vedno pri meni živi. Fant je v Italiji odslužil vojaščino in dobil odpustnico. Rad bi ga posinovil. Njegova mati mi je že dala tozadevno dovoljenje. Kaj in kako naj napravim? — **Odgovor:** Ako imate že 50 let in če nimate lastnih otrok, lahko posinovite imenovanega mladeniča. Z bodočim posinovljencem pojdite v Trst k prizivnemu sodišču. Pred zapisnikarjem tega sodišča morate podati predpisano izjavo o posinovljenju. S posinovljenjem mora biti zadovoljna tudi Vaša žena. Če ne gre skupno z Vami v Trst, Vam mora dati pismeno izjavo, da je zadovoljna. Izjavo naj overovi notar. S seboj nesite tudi družinski list.

Vprašanje št. 442: Kot vojni invalid dobivam pokojnino in plačujem mesečno po 16 lir v neko hranilnico v Gorici. Dotični znesek mi kar odtrgajo od pokojnine. Ali bi lahko dosegel, da bi plačeval le 6 lir in ne 16 in kam naj napravim prošnjo, da bi mi povrnili 10 lir za vsak že plačan obrok? — **Odgovor:** Omenjena hranilnica je zavarovalnica, ki Vam izplača po preteku določenega časa (menda 20 ali 25 let) dogovorjeno zavarovalnino. Znani so nam slučajji, ko ni hotela omenjena zavarovalnica spremeniti zavarovalne pogodbe. Da bi Vam pa vrnil denar, ni govora.

Vprašanje št. 443: Sem vdova in sem v 6 letih dvakrat vložila prošnjo za pokojnino po padlem sinu, pa ni odgovora. Kam naj se obrnem? — **Odgovor:** Ako ste vložili pokojninsko prošnjo preko županstva na ministrstvo, pojdite na županstvo in zaprosite ga, da požuri rešitev. Če pa županstvo ne bi Vam hotelo napraviti usluge, naprosite drugo osebo, ki naj piše na tale naslov: Direzione Generale delle Pensioni di Guerra, Ufficio Terre Redente, Roma.

Vprašanje št. 444: Ali se dobi nagrada za vsakega od pregledne komisije potrjenega bika? — **Odgovor:** Komisije dajejo nagrade le bikorejcem, ki drže v posebno vzornem redu bikorejske postaje. Nagrada se torej ne dobi za vsakega potrjenega bika.

Vprašanje št. 445: Sem kmetovalec a brez lastnega vinograda. Ali ne morem biti oproščen užitnine na vino, ki ga popijejo moja družina in najeti poljski delavci? — **Odgovor:** Ni mogoče! Užitnine na vino so oproščeni le poljedelci vinogradniki, ki pridelajo lastno vino in ga spijejo v družini in z delavci. Vsi drugi morajo užitnino plačati.

Vprašanje št. 446: Prilagam Vam breskvini list, ki je napaden od bolezn. Kakšna je ta bolezen in kako se zdravi? — **Odgovor:** List je postal tak radi listnih uši, lahko pa tudi radi kodravosti (exoascus) ali radi obojega skupaj. Proti kodravosti se borimo, če poškropimo breskve v zimskem času s 3 do 5 odstotno raztopino modre galice, uši pa uničimo s škropljenjem raztopine iz kvasijevih tresk ali tobačnega izvlečka. Raztopini je treba dodati 25 odstotnega mazavega mila.

Fratelli Lederer - Trieste,

Via Torre Bianca 39.

Telefon
3462

Bogata izbira **vseh hišnih predmetov;**
kuhinjska posoda iz glaziranega, emajliranega železa, aluminij, porcelan, pocinkani škafi itd. po popolnoma konkurenčnih cenah.

Telefon
3462

Prodaja samo na debelo.

Velika razprodaja bombaževin in svilenin po tovarniških cenah pri tvrdki

ALL' ECONOMIA FAMILIARE
Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Madapolam	od L 1.90 naprej,
jajčna kožica	od L 2.20 naprej,
platno za rjuhe	od L 4.40 naprej,
perkal za halje	od L 1.50 naprej,
perkal dvojne višine	od L 3.50 naprej,
težka svila za halje	od L 2.90 naprej,
težka svila maroken	od L 4.50 naprej,
bela svila za birmo	od L 4.50 naprej,
popelin za srajce	od L 3.50 naprej,
rigadin in oxford	od L 2.50 naprej,
čefir	od L 1.50 naprej,
batist za perilo	od L 2.20 naprej,
perkal za narodne noše	od L 2.90 naprej,
izgotovljene halje	od L 15.— naprej,
izgotovljeni predpasniki	od L 8.— naprej,
platnene brisače	od L 2.80 naprej,
ženske nogavice	od L —.95 naprej,
otroške nogavice	od L 1.— naprej,
hodno platno	od L 4.90 naprej.

Razen tega še velika izbira kotenine, črnega in barvanega satena, nogavic, moških in otroških maj, traljev za žimnice, brisač itd., itd.

po cenah brez konkurence.

Poslužite se, dokler traja zaloga!

Oskar Canarutto, zlatar-urar
TRST, via Matt. Ren. Imbriani št. 13.
Prodajam ob birmi nove in rabljene predmete po zelo nizkih cenah.

Civilno inženirska pisarna
dr. ing. Gaberščik Oskar,
TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsakovrstne projekte; napravlja načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic ter za žične vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izdeluje zemljiške skice za kupnoprodatne pogodbe; razne cenitve za privilegirana posojila itd.

Pozor!
Boterčki in botrice!

Krasna birmanska darila po znižanih cenah in prave švicarske ure znamk »Omega«, »Langines« in »Zenith« itd. so vedno v zalogi pri

FR. KEBRU,
urarju in zlatarju v Idriji.

Vsi morajo vedeti, da so

čevlji tvrdke Forcessin

najboljši in najcenejši.

Velika izbira za birmo.

TRST, VIA CAPRIN 5, (Sv. Jakob).

Govorimo slovenski.

ARRIBA

so čokoladni bonbončki, jako okusni in brzo učinkujoči. Delujejo sigurno in so edino nedosegljivo sredstvo proti glistam. Izvrstno zdravilo za vsacega, velikega in malega. Otrokom velja za slaščico, prinaša družinam zadovolnost veselje in srečo.

Kupi se v vseh lekarnah v zelenih zavojkah po Liro 1.—

Vprašanje št. 446: Gospodar bi rad napravil na svojem posestvu neke vrste žične železnice, t. j. pripravo za potegovanje sena iz doline v hrib. Ali bo moral plačati takso? Ali je potrebno kako dovoljenje? — **Odgovor:** Za vzpenjačo je potrebno dovoljenje. Prošnjo napravite na prefekturo preko županstva. Prošnji je treba priložiti tudi načrt.

Vprašanje št. 448 (iz Idrije): Delal sem 25 let na bivši deželni cesti. Napravil sem prošnjo za podelitev pokojnine, večkrat urgiral, a dosedaj ni odgovora. Kam naj se še obrnem? — **Odgovor:** Ugotovili smo, da se nahaja Vaša prošnja pri deželni upravi (Amministrazione Provinciale) v Gorici. Deželna uprava Vam ni mogla še likvidirati pokojnine, ker ni prejela še odgovora od bivše kranjske uprave. Pišite še enkrat v Gorico, naj Vam rešijo prošnjo.

Vprašanje št. 449: Leta 1915. nam je umri oče brez oporoke ter pustil 5 nedoraslih deklic in mamo. Sodnija je precenila premoženje ter dala $\frac{3}{4}$ nam otrokom, $\frac{1}{4}$ pa materi, ki se je v drugo poročila in prepisala premoženje drugemu možu. Kako dobimo danes svoje deleže? — **Odgovor:** Mati je mogla prepisati na drugega moža le svojo četrtino. Vaših treh četrtin ni smela. Ko postanete polnoletne, boste smele popolnoma razpolagati s svojo dediščino. Po materi boste lahko tudi dedovale, in sicer kakor Vaši polbratje in polsestre.

Vprašanje št. 450: Ako žena zapusti možu užitek na delu premoženja, ki je last njenih otrok, ali mora biti tudi užitek vknjižen? — **Odgovor:** Užitek mora biti vknjižen, ker je drugače brez veljave nasproti tretjim osebam. Lahko bi se n. pr. zgodilo, da bi otroci premoženje prodali in mož bi ne mogel uveljaviti nasproti kupcu svoje pravice do užitka, če ni bil vknjižen. Smel bi samo od otrok zahtevati primerno odškodnino.

Vprašanje št. 451: Koliko mora in koliko sme mož zapustiti svoji ženi, s katero ima tri otroke in še dva otroka iz prejšnjega zakona. Mora-li zapustiti le užitek ali tudi lastnino; koliko sme in koliko mora? — **Odgovor:** V tem slučaju mora mož svoji ženi zapustiti najmanj eno šestino užitka od celotnega premoženja; če ji toliko ne pusti, ga lahko izterja. Mož pa sme zapustiti svoji ženi polovico vsega premoženja, dočim pritiče druga polovica otrokom kot nujni delež.

Vprašanje št. 452: Jeseni l. 1929. je oče umrl, oporoko pa je napravil l. 1926. pri notarju, a sedaj je ne moremo najti. Koliko časa morajo dediči počakati, da lahko zahtevajo dediščino po zakonu? — **Odgovor:** Čudno, da se je oporoka izgubila, ker notar bi moral imeti vsakakor njen prepis. Če se oporoka ne more najti in če ni treh prič, ki bi lahko dokazale njen obstoj in vsebino, zahtevajo zakoniti dediči lahko takoj, da se jim prizna dediščina na podlagi zakona.

Vprašanje št. 453: Pastir je gnal živino s paše čez železniško progo pri prehodu. Tam so bile prej zapornice, sedaj je le opozorilna tabla. Nesreča je hotela, da se je krava ujela med tračnice. Ravno tedaj je prišel brzovlak, kateremu je pastir mahal, a strojevodja vlaka ni ustavil in kravo povozil. Ali ima pastir pravico zahtevati od železniške uprave odškodnino? — **Odgovor:** Ne morete zahtevati odškodnino, ker strojevodja najbrže ni mogel pravočasno ustaviti vlaka. Zato morate škodo pretrpeti, ker bi imeli samo brezpotrebne troške, če bi se pravdali z železniško upravo.

Zobni zdravnik dr. Robert Hlavaty

sprejema

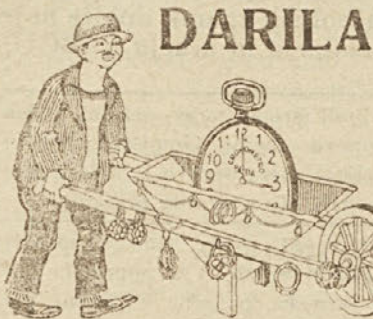
od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU,

via S. Lazzaro št. 23-11.

Ob sredah in sobotah ordinira

v POSTOJNI

DARILA

za

bir mo

dobite v
zlatarni

F. BUDA — TRST,
Corso Garibaldi 35, via Roma 16.

Priporoča se

J. Zirmann, fotograf,

Postojna,

Viale Oberdan,

zadnja hiša na levo naprej od trg. Zwölf.

Moderno slikanje. Nagrobne slike iz
porcelana. Povečave. — Zmerne cene.

UPORABITE PRILIKO

izredne poletne prodaje pri tvrdki

S. LEVI, Trieste, via S. Lazzaro 9.

Par primerov:

Batist v barvah za perilo	a L 1.90
Svile za obleke	a L 3.50
Madapolan	a L 1.90
Borgo za srajce	a L 2.80
Panama za srajce	a L 2.80
Najfinejši popelin	a L 3.50
Platno »natural«	a L 3.20
Svila za perilo	a L 1.90
Pelle uovo, fino	a L 3.50
Gobaste brisače	a L 3.50
Platnene brisače na meter	a L 2.90
Cajh za moške obleke	a L 6, 9, 10

itd. itd. Za krojače poseben popust.
Velika izbira volnenega blaga za moške obleke.
Česko platno za pernice — izredna prilika.
Beli prtiči . . . . . a L 0.90
Namizni prti na meter . . . a L 4.20
Črn saten . . . . . od L 3.— naprej
Velika izbira nogavic, maj itd.
Pazite na številko!

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik

dr. P. Ugo Netzbandt,

Izvežban na kliniki na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)

sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),

v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10)

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica,

CORSO G. VERDI št. 32.

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

ALFA-LAVAL

„ALFA LAVAL“

Vam kaže na sliki

POSNEMALNIK

(tip 1930)

z hobničem, ki ne porjavi.

Družba ALFA LAVAL

Via Farneti 5. - MILAN 119 - Via Farneti 5.

Širite „NOVI LIST“.

Valuta — tuji denar.

Dne 18. junija si dal ali dobil za	
1 dolar	19.07 lir
1 angl. funt	92.75 lir
100 dinarjev	33.80 lir
100 čeških kron	56.65 lir
100 nemških mark	455.55 lir
100 švic. frankov	370.— lir
100 šilingov (avstr.)	269.30 lir
100 franc. frankov	74.92 lir
100 belga	266.35 lir

Beneške obveznice 75.05; obveznice »Consolidato« 85.12.

Loterijske številke

dne 14. junija 1930.

Bari	87	68	10	84	48
Florenca	10	56	83	45	16
Milan	13	44	75	22	14
Neapelj	60	22	16	30	13
Palermo	69	70	55	79	81
Rim	56	71	82	43	4
Turin	36	58	68	6	35
Benetke	40	9	50	48	80

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 22. junija: Črniče, Tolmin, Berseč.

Ponedeljek, 23. junija: Sežana, Sv. Križ na Vipavskem, Sv. Peter, Roč.

Torek, 24. junija: Devin, Ajdovščina, Boljunec, Matenja vas, Šebrelje, Svetvinčenat, Kaldir, Sv. Ivan od Šterne, Buje.

Sreda, 25. junija: Krmin.

Četrtek, 26. junija: Gorica, Divača, Milje, Cerovo, Sv. Martin pri Labinu, Žbandaj, Višnjani.

Sobota, 28. junija: Motovun.

TOLMIN.

Preizkušeni
zobni zdravnik
ROBERT BERKA

SPREJEMA
kot doslej
vsako nedeljo pri
drju Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.

ZDRAVNIK

dr. Gresic Adalberto,
mladi
(starejši sin.)
sprejema vedno v svojem
ambulatoriju
v GORICI,
na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/1.
nad lekarno Cristofoletti.

Išče se natakara, ki se razume tudi v kuhanju. Prednost imajo pridne in poštene, plača po dogovoru, Del Linz, Cruscevie — Postojna.

Odgovorni urednik dr. Engelbert Besednjak
Tiskala Katoliške tiskarna v Gorici,
Riva Piazzetta št. 16.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

BIRMANSKA zlata in srebrna darila in ure najboljših znamk dobite najceneje pri zlatarju in urarju REBCU, IDRIJA.

Pohišstvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Zlatino in srebrnino, staro, kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmska, poročna in krstna darila. — *Moderna zlatarna*, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

Gramofone, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potrebščine na drobno in debelo dobite v knjigarni *Wokulat*, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. št. 7.

Zdravilne posebnosti. Lekarna G. Castellano, last F. Boloffio, Trst, via Belli, vogal via dell'Istria 7, tel. 64—85.

Prizmatične daljnogled kupuje Giusto Hirsch, optik, Trst — via Mazzini 36.

Mesarski pomočnik z 8letno prakso išče službe. Naslov je pri upravi.

Novo hišo z dvema stanovanjema in vratom, ob državni cesti, prodam radi selitve. Matija Hladnik, Slejkoti 107 — Šturje pri Ajdovščini.

Šofer II. stopnje išče službe v mestu ali na deželi. Pošljite ponudbe po geslom »Šofer« na podupravo v Trstu.

Na prodaj je motor na nafto 10 HP zelo pripraven za mlatilnico, žago ali mlin v Vrhu polju št. 25.

Iščem pridnega in zanesljivega hlapca, ki se razume tudi na vrtnarstvo. — Naslov pošte uprava in poduprava.

Ročna mlatilnica v dobrem stanju se prodaja po ugodni ceni. Pojasnila daje Ivan Bavdaž, Dornberg, via Trieste 13.

Izurjenega pomočnika za trgovino jestvin, z znanjem tudi italijanskega jezika sprejme trgovina Josip Delpin in sin, Gorica, Koren.

V Trnovem pri Bistrici se oddajo v najem prostori pripravni za trgovino, obrt ali garažo na prometnem kraju ob državni cesti. Istotam stanovanje z dvema sobama in pritklinami. Pojasnila daje Ivan Valenčič, Sever, Torrenova di Bisterza.

ZAHVALA

zavarovalnici „L'UNION“ in g. Ravniku v Gorici, via Barzellini št. 2, za dobro cenjeno in takoj izplačano požarno odškodnino.

Frančiška Rustja,
Male Žablje 297.

Šestnajstmesečni bik, čiste švicarske pasme, potrjen, je na prodaj. — Oskrbništvo grofa Coroninija, Kronberg.

Čevljarji! Kdo vzame na delo 18-letnega vajenca v spolnitev. Je sirota! Pojasnila da: Ema Fabjan, Ponikve, p. Tomadio (Trieste).

Ker se preselim s trgovino, prodajam vse predmete po znižanih cenah. — Jakob Šuligoj, urar in zlatar, Gorica, via Carducci 19.

Kapljice Minerva za želodec, (česnikov izvleček in druge zdravilne rastline) so najboljša sredstva proti slabemu prebavljanju, napetosti, bolečinam in krču v želodecu. Služijo tudi pri zastaranem kašlju, težki sapi ali naduhi in poapnenju žil. — Cibejeva lekarna v Trstu, Piazza S. Francesco.

Posestvo: hiša, vinogradi, travniki, njive in gozd je na prodaj. Naslov pove uprava.

Mlekarska zadruga v Vrhu pri Kanalu išče izvežbanega mlekarja za stalno službo. Plačilo po dogovoru.

Opremljeno sobo s hrano oddam v najem, Gorica, via Dreossi 9/III.

Pozor! Tvrdba A. Komel v Gorici, trg sv. Antona 5 kupuje po najvišji dnevni ceni dobre gnjati (pršute) s slanino.

Vipavska vina namizna in sortirana: pinela, rizling, burgundec, silvanec, zelen iz kleti Kmetijskega društva v Vipavi točijo: hotel Šapla, Šturje in hotel Garzarolli — Postojna.

Zaloga vina: podpisani naznanjam vsem dosedanjim in bodočim odjemalcem, da sem odprl svojo lastno vinsko trgovino (prej bratje Vogrič) v lastnem poslopu v Gorici, via Torrente 1. Razprodajam pristna naravna vina, vermut itd. po najnižjih cenah. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo ter se priporočam. Josip Vogrič.

Občni zbor »Kmetijske posojilnice« v Čepovanu, naznanjen za dne 22. jun. t. l., se radi nepremagljivih ovir odloži za nedoločen čas.

Trgovski pomočnik išče službe v mestu ali na deželi. Naslov je pri upravi.

Suhe gobe, arnik, hezgovno cvetje itd. kupujem v vsaki množini in jih plačujem po najvišjih dnevnih cenah. Maks Stucin, trgovec, Cerkno.